

'Komt de woninginbreker weer op bezoek, of gaat hij liever naar de burenen?'

Een kwantitatieve analyse naar herhaald slachtofferschap en risicobesmetting van woninginbraak

Jochem Sajtos BSc
(0500232)

Begeleider: dr. J.A. van Wilsem

Scriptie geschreven in het kader van de Master of Criminology aan de Faculteit der Rechtsgeleerdheid, Universiteit Leiden

Profiel: Forensische Criminologie

Datum: juli 2009

Colofon:

Stage inclusief scriptie

Stageplaats:
Politie Hollands Midden district Duin- en Bollenstreek
Duinwetering 101 te Noordwijk
Begeleider stage: dhr. T.J.B. Hesselman RSE

Dankwoord

In dit dankwoord wil ik allereerst mijn begeleiders Johan van Wilsem en Theo Hesselman bedanken voor hun begeleiding. Johan als de expert op kwantitatieve analyse en Theo als de expert op het gebied van woninginbraken. Verder wil ik de politie Hollands Midden bedanken dat zij mij de kans heeft geboden om mijn afstudeerscriptie criminologie in deze organisatie mocht uitvoeren.

Verder ben ik dank verschuldigd aan de Dienst Informatie van de politie Hollands Midden, in de persoon van Hans Hogervorst en Ron Stolk, voor het aanleveren van de gegevens. Daarnaast ook Marcelle Tangelder van de gemeente Teylingen, die ervoor heeft gezorgd dat ik de beschikking heb gekregen over gemeentelijke gegevens.

Als laatste wil alle mensen op mijn stageplaats, districts bureau Noordwijk, bedanken voor het gezellige half jaar dat ik daar heb mogen beleven en voor de uitzonderlijk goede verzorging. Ik zal de theerondjes en de lunch 's middags missen. Bedankt Ben, Eliene, Gerda, Hans, Jasper, Laura, Renate, Sandra, Theo en Waldo.

Nieuwkoop, 22 juni 2009

Samenvatting

'Komt de woninginbreker weer op bezoek, of gaat hij liever naar de burenen?'

De mensen die slachtoffer worden van woninginbraak ervaren dit als een schokkend. Het is daarom zaak om zo min mogelijk mensen het slachtoffer te laten worden van woninginbraak. Uit de literatuur blijkt dat sommige mensen zelfs vaker dan één keer slachtoffer worden en dat woningen in de directe omgeving van de woninginbraak een verhoogd risico lopen om ook slachtoffer te worden van woninginbraak.

Daarom staat in dit onderzoek centraal de vraag wie meer risico lopen om herhaald slachtoffer te worden van woninginbraak en wie meer risico lopen om te worden 'besmet' door een woninginbraak in de directe omgeving.

Welke kenmerken van woningen en modus operandi hebben invloed op deze risico's? Hoe groot is de omgeving waarin het risico verhoogd is na een woninginbraak? Welke modus operandi wordt zowel bij de eerste inbraak als bij de tweede (herhaalde) inbraak gebruikt? Op deze en meer vragen probeert dit onderzoek een antwoord te geven. Dit zal worden gedaan aan de hand van een kwantitatieve analyse met politiegegevens en gemeentelijke gegevens.

De cirkel met een straal van risicobesmetting wordt in dit onderzoek verkleind van 300-400 meter, zoals beschreven door Bowers & Johnson, naar een straal van 200 meter. Deze afstand is beter om preventie op toe te passen in een niet stedelijk gebied, wat in dit onderzoek als onderzoeksgebied heeft gediend.

Enkele resultaten zijn dat in Lisse herhaald slachtofferschap veel vaker voorkomt dan in de rest van het district Duin- en Bollenstreek, dat seriematige woninginbraken veelal plaatsvinden binnen een straal van 125 meter van elkaar en dat huishoudens die bestaan uit 2 personen meer kans lopen op risicobesmetting.

Inhoudsopgave

DANKWOORD	1
SAMENVATTING	2
INHOUDSOPGAVE	3
1. INLEIDING	4
1.1 BEWEEGREDENEN WONINGINBREKER	5
1.1.1 <i>Rationele keuzetheorie</i>	5
1.1.2 <i>Routine activiteitentheorie</i>	5
1.1.3 <i>Sociale desorganisatietheorie</i>	7
1.2 HERHAALD SLACHTOFFERSCHAP	7
1.3 RISICOBESMETTING	10
1.4 PROBLEEMSTELLING	10
2. METHODEN	13
2.1 KWANTITATIEVE ANALYSE	13
2.1.1 <i>Herhaald slachtofferschap</i>	15
2.1.2 <i>Risicobesmetting</i>	15
3. RESULTATEN	17
3.1 ALGEMEEN	17
3.2 HERHAALD SLACHTOFFERSCHAP	20
3.3 RISICOBESMETTING	24
4. DISCUSSIE	29
5. AANBEVELINGEN	33
LITERATUURLIJST	33

1. Inleiding

Uit een onderzoek van Lamet en Wittebrood (2009) komt naar voren dat wanneer bij iemand thuis wordt ingebroken, dit grote indruk maakt op de slachtoffers. Deze mensen voelen zich, vooral in de eerste maanden na een woninginbraak, minder veilig in hun eigen omgeving. Slachtoffers kunnen last hebben van fysieke problemen, zoals slapeloosheid en concentratieproblemen. De meeste klachten verdwijnen na een aantal weken of maanden weer, maar er treden door de ervaren woninginbraak wel gedragsveranderingen op. Voorbeelden van deze gedragsveranderingen zijn dat slachtoffers meer wantrouwend zijn geworden naar onbekenden toe en dat zij alerter zijn geworden bij het afsluiten van hun woning en extra controles hierbij uitvoeren. Deze gedragsveranderingen zijn in veel gevallen blijvend.

Juist omdat woninginbraak een grote impact heeft op slachtoffers is het belangrijk dat er veel aandacht is voor het voorkomen van woninginbraken. Hoe minder mensen hiermee te maken zullen krijgen, hoe beter. Een manier om woninginbraken te helpen voorkomen is door te kijken naar herhaald slachtofferschap, het nogmaals slachtoffer worden van woninginbraak, en naar risicobesmetting. Met risicobesmetting worden woninginbraken in de directe omgeving van de eerste woninginbraak bedoeld. Woningen waar is ingebroken en woningen in de dichte nabijheid (risicobesmetting) hebben een grotere kans om weer bezoek te krijgen van inbrekers dan woningen waar nog niet is ingebroken (Bernasco, 2007). De vraag is waarom dit zo is. Hebben dergelijke woningen bepaalde kenmerken, betreft het bijvoorbeeld een hoekwoning, koopwoning of vrijstaande woning. Of heeft de eerste inbraak ervoor gezorgd dat de woninginbreker hierdoor informatie heeft gekregen die een herhaalde woninginbraak of een inbraak in de directe nabijheid waarschijnlijker maken. Deze vraag is interessant, omdat er misschien maatregelen te treffen zijn om een (herhaalde) woninginbraak te voorkomen. In dit onderzoek zal daarom op deze vraag worden ingegaan.

Dit onderzoek gaat verder op de bevindingen uit het onderzoek van Bernasco (2007). De resultaten omtrent herhaald slachtofferschap en risicobesmetting van dat onderzoek waren gebaseerd op gegevens van Den Haag, wat kan worden getypeerd als een sterk stedelijk gebied. De vraag is of de bevindingen ook van toepassing zijn op een minder stedelijk gebied, zoals het district Duin- en Bollenstreek van de politieregio Hollands Midden en een dorp als Voorhout. In minder stedelijk gebied zijn minder (herhaalde) woninginbraken dan in sterk stedelijk gebied en is waarschijnlijk sprake van een ander type dader. Waar in sterk stedelijk gebied veel woninginbraken worden gepleegd door lokale daders, is in minder stedelijk gebied eerder sprake van rondtrekkende dadergroepen (Den Dulk, Van den Stadt, Vliegen, 1992; Van Daele, Vander Beken, De Ruyver, 2008; CBS, 2009e).

De volgende vraagstelling staat dan ook centraal in dit onderzoek:

Welke type woningen in district Duin- en Bollenstreek van de politieregio Hollands Midden lopen meer risico op herhaald slachtofferschap van woninginbraak in de periode 2005-2008? En welke type woningen in Voorhout lopen meer risico op risicobesmetting?

Om deze vraagstelling te concretiseren is een aantal onderzoeksvragen opgesteld:

- Welke kenmerken van de woning en modus operandi brengen extra risico's met zich mee op herhaald slachtofferschap van woninginbraak?
- Welke kenmerken van de woning en modus operandi brengen extra risico's met zich mee op risicobesmetting van woninginbraak?

1.1 Beweegredenen woninginbreker

De vraag rijst welke woningen het grootste risico lopen om (herhaaldelijk) bezoek te krijgen van inbrekers. Er zijn verschillende criminologische theorieën en invalshoeken ontwikkeld, die een verklaring proberen te geven voor het plaatsvinden van criminaliteit op specifieke plekken.

1.1.1 Rationele keuzetheorie

Eén van die manieren is om de beweegredenen van de woninginbreker nader te onderzoeken, want waarom breekt hij in de ene woning wel in en in de andere woning juist niet? De rationele keuzetheorie is een theorie die aan de hand van kosten en baten van gedragsalternatieven de keuze voor een woning probeert te verklaren. Deze algemene theorie houdt in dat aan een delict kosten verbonden zijn, zoals de ingeschatte pakkans en de strafmaat die voor een delict gelden. Daarnaast zijn er baten, de ingeschatte winst die het delict met zich mee zal brengen, bijvoorbeeld geld. Wanneer de ingeschatte baten hoger zijn dan de ingeschatte kosten dan zal men tot het delict overgaan, volgens de rationele keuzetheorie (Cornish & Clarke, 1986).

Wanneer deze theorie specifiek toegepast wordt op de locatiekeuze van woninginbrekers, spelen er enkele kosten die bepalend zijn bij de keuze om wel of niet over te gaan tot het plegen van de inbraak. Dit zijn de afstand tot de locatie: hoe groter de afstand is tussen het woonadres van de inbreker en het doelwit, des te hoger de kosten. De inbreker zal dan meer moeite moeten doen om er te komen en hoe hoger de kosten, hoe minder snel een inbreker zal inbreken bij dat doelwit. Daarnaast speelt de lokale bekendheid in het gebied een grote rol. Hoe bekender de inbreker is met bijvoorbeeld vluchtwegen en eventuele risico's in het gebied, hoe minder hoog hij de kosten zal inschatten. Wanneer een woning niet goed is beveiligd en de inbreker zonder al te veel moeite naar binnen kan, zal hij zijn kosten minder hoog inschatten. In beide gevallen zal een inbreker sneller kunnen overgaan tot het plegen van de inbraak (De Poot, Luykx, Elffers & Dudink, 2005). Een andere kostenpost die is onderzocht door De Poot e.a. (2005) hangt samen met de constatering dat in Nederland mensen met eenzelfde sociale positie of etnische achtergrond blijken samen te clusteren. Mensen zijn dus geneigd om in een buurt te gaan wonen waar mensen wonen met een leefstijl, waarmee zij zich kunnen identificeren (Hooimeijer & Van Vliet, 2004). Deze zogenaamde sociale grens is van invloed op de locatiekeuze van een inbreker, aangezien het overschrijden van een sociale grens zorgt voor extra risico's. Een voorbeeld hiervan is wanneer een donkergetinte dader in zou breken in een blanke villawijk. Deze dader zou dan snel kunnen opvallen, waardoor de kans op herkenning en betrapping groter wordt. Het is daarom begrijpelijk dat een dader eerder zal kiezen voor een locatie binnen zijn eigen sociale grenzen dan voor een locatie waar andere sociale grenzen gelden (De Poot e.a., 2005; Reynald, Averdijk, Elffers & Bernasco, 2006).

1.1.2 Routine activiteitentheorie

De routine activiteitentheorie, ook wel (criminele) gelegenheidstheorie genaamd, is een verdere invulling van de rationele keuzetheorie van Cornish en Clarke (1986). De routine activiteitentheorie probeert een antwoord te geven op de vraag: waarom wordt bij de ene woning wel ingebroken en bij de andere woning niet? Uitgangspunt van deze theorie is dat meer criminaliteit zal plaatsvinden wanneer meer potentiële daders en onbeschermden doelwitten zich op dezelfde tijd en plaats begeven (Cohen & Felson, 1979; Van Wilsem, 2001). De theorie

onderscheidt grofweg drie belangrijke onderdelen aan de hand waarvan criminaliteit kan worden verklaard: een aantrekkelijk doelwit, een gemotiveerde dader en afwezigheid van bewakers.

Onder een doelwit wordt verstaan een persoon, object of plaats, maar wanneer is een doelwit aantrekkelijk? Vier eigenschappen zijn hiervoor van belang: waarde, grootte/gewicht, zichtbaarheid en toegankelijkheid. Wanneer een potentieel goed een hoge waarde vertegenwoordigt, snel en makkelijk is mee te nemen, in het zicht ligt en makkelijk te pakken is, zal deze eerder worden meegenomen tijdens een inbraak dan goederen die hier minder aan voldoen (Cohen & Felson, 1979).

Hoe aantrekkelijk een doelwit ook is, zolang een huis goed bewaakt wordt zal een inbreker vaker afzien van de inbraak. Onder bewaking vallen zowel personen als objecten die criminaliteit ontmoedigen. Voorbeelden hiervan zijn surveillerende agenten, alarminstallaties, camera's, sloten, hekken en de aanwezigheid van burens (Cohen & Felson, 1979; Felson & Clarke, 1998).

In het geval een doelwit geschikt is bevonden en niet afdoende wordt bewaakt is de laatste stap een gemotiveerde dader. Er zijn verschillende redenen te bedenken waarom een dader gemotiveerd is, bijvoorbeeld om zijn drugsverslaving te kunnen betalen, werkloosheid of groepsdruk. Vaak is het niet direct aan te wijzen waarom een dader precies gemotiveerd is, omdat het van verschillende factoren afhankelijk is welke met elkaar samenhangen. Daarom wordt in dit onderzoek verondersteld dat de motivatie van de dader constant is, de motivatie wordt niet geproblematiseerd. Wanneer ook een dader gemotiveerd is, naast de andere factoren, zal er een grotere kans zijn op criminaliteit (Cohen & Felson, 1979; Felson & Clarke, 1998).

Specifiek voor woninginbraak, zal een inbreker op zoek gaan naar een woning waar geen bewoners aanwezig zijn of aan het slapen zijn. In de woning dienen waardevolle goederen te zijn, die in het zicht liggen, zodat deze makkelijk en snel mee kunnen worden genomen. Verder dient de woning makkelijk te bereiken en te verlaten zijn, zodat de inbreker snel kan vluchten. De huidige maatschappelijke ontwikkelingen zijn overigens gunstig voor inbrekers, want er worden veel waardevolle goederen geproduceerd die makkelijk zijn mee te nemen. Hierbij kan gedacht worden aan flatscreen televisies, DVD-recorders en digitale camera's. Daarnaast werken tegenwoordig veel mensen buitenshuis voor werk, school of om hun vrije tijd te besteden. Dit maakt het makkelijker voor de inbreker om juist op die momenten toe te slaan (Felson, 2003).

Gerelateerd aan de routine activiteitentheorie is de *geographic profiling theory*. Volgens deze theorie leert een dader zijn *awareness space*, het geografische gebied waar hij bekend mee is, vooral kennen door zijn routine activiteiten. Deze activiteiten kunnen bestaan uit het reizen van werk naar huis of school, het doen van boodschappen of het bezoeken van een café. Doordat hij vaker in een gebied komt, wordt hij beter bekend in het gebied en raakt hij steeds beter op de hoogte van de ruimtelijke structuur en aanwezige potentiële doelen. Een woninginbreker kijkt bijvoorbeeld op weg naar zijn werk om zich heen en kijkt naar mogelijke doelen. Hij ziet in welke woningen overdag niemand thuis is, welke woningen slecht beveiligd zijn en in welke woningen mogelijk iets te halen valt (López, 1999; Brantingham & Brantingham, 2008).

Per dader verschilt de *awareness space*, afhankelijk van diens leeftijd, geslacht, ras en sociaaleconomische status. Zo zijn vrouwelijke daders vaker aan huis gebonden, waardoor hun gebied wordt beperkt. Hele jonge en oude daders hebben een beperkt gebied wat ze kennen, in tegenstelling tot werkende mannen. Zij hebben een groot gebied waarmee ze bekend zijn, vooral met het gebied waar zij tijdens hun werk vaak komen. Zo zorgen dagelijkse routines en

demografische kenmerken er samen voor met welke woningen de potentiële woninginbreker in aanraking komt en welke woningen daardoor meer risico lopen. Zijn dagelijkse routines zorgen ervoor dat hij met deze woningen in aanraking komt (Brantingham & Brantingham, 2008).

1.1.3 Sociale desorganisatietheorie

De laatste criminologische theorie die wordt besproken om slachtofferschap van woninginbraak te verklaren is de sociale desorganisatietheorie. Deze theorie is ontwikkeld door Shaw en McKay (1942). Zij kwamen tot de ontdekking dat veel jongeren die in aanraking kwamen met de politie uit de buurten rondom het stadscentrum kwamen. Deze ontdekking bleek stabiel in de tijd te zijn, ondanks wisselende bevolkingssamenstellingen. De betreffende buurten rondom het stadscentrum werden onder meer gekenmerkt door een hoge bevolkingsmobiliteit, een lage sociaaleconomische status, een slechte behuizing en een hoge werkloosheid. Vooral de hoge bevolkingsmobiliteit zorgde voor weinig betrokkenheid bij buurtbewoners voor wat in hun buurt plaatsvond, wat vervolgens een gebrek aan sociale controle tot gevolg had. Dit gebrek aan sociale controle leidde ertoe dat meer criminaliteit plaatsvond, omdat er geen blijk van afkeuring kwam of van terechtwijzingen uit de gemeenschap (Bernasco, Luykx & Elffers, 2004; 326). Wanneer een gemeenschap in een buurt niet voldoende sociale controle kan uitoefenen op individuen vinden woninginbraken vaker plaats. Deze buurten kampen met het probleem dat de bewoners elkaar niet kennen. Dat heeft tot gevolg dat zij elkaar niet meer kunnen controleren en aanspreken op elkaars gedrag. Sociale controle en afkeuring zijn belangrijke redenen voor het weerhouden van het plegen van een woninginbraak (Sampson & Groves, 1989). Wanneer buurtbewoners goed opletten op voor hen 'vreemde' figuren in de buurt wordt het lastiger voor een inbreker om daar in te breken. De buurtbewoners fungeren hierbij als bewaker, een concept dat in de routine activiteitentheorie ook al naar voren kwam als een reden om geen criminaliteit te plegen. Wanneer deze bewaking ontbreekt wordt het voor de inbreker juist makkelijker om in te breken (Cohen & Felson, 1979; De Poot, Luykx & Elffers, 2005).

1.2 Herhaald slachtofferschap

Enkele belangrijke theorieën zijn besproken en geven een beeld van verklaringen die worden gegeven om criminaliteit, waaronder woninginbraak te benaderen. In dit onderzoek zal specifiek in worden gegaan op herhaald slachtofferschap en risicobesmetting bij woninginbraken. Over herhaald slachtofferschap zijn tot nu toe een aantal onderzoeken verschenen. Het onderzoek van Hakkert en Oppenhuis (1996) was een van de eerste in Nederland waarbij onderzoek is gedaan naar herhaald slachtofferschap op basis van gegevens uit de Politie-monitor van 1993 en 1995. Uit het onderzoek kwam naar voren dat wanneer iemand slachtoffer was geworden van woninginbraak, dat de kans 2,5 keer zo groot was dat hij nogmaals slachtoffer van woninginbraak zou worden. Bij slachtofferschap van meer dan twee (pogingen tot) inbraak is dat zelfs opgelopen tot een tien keer zo groot risico. Hoe vaker slachtoffer, hoe groter de kans op herhaling op slachtofferschap. Uit hetzelfde onderzoek blijkt dat 21% van de slachtoffers van woninginbraak binnen één jaar te maken heeft gekregen met herhaald slachtofferschap (Expertisecentrum Woningcriminaliteit, 2002).

Hieruit blijkt dat herhaald slachtofferschap een belangrijk deel van de woninginbraken voor haar rekening neemt. De conclusie van de onderzoekers was dan ook dat een gerichte

aanpak op herhaald slachtofferschap noodzakelijk is. De resultaten waren aanleiding voor meer onderzoek onder meer door Hesseling (1998), die een methode heeft ontwikkeld voor de politie om herhaald slachtofferschap in beeld te kunnen brengen (Expertisecentrum Woningcriminaliteit, 2002).

López en Adriaens (2000) hebben een onderzoek gedaan naar herhaald slachtofferschap bij woninginbraken in de politieregio Limburg-Zuid. Hun bevindingen zijn dat herhaalde woningbraken 1,4 keer zoveel voorkomt als op basis van kansberekening mag worden verwacht. Het aantal woningen dat in één jaar tijd driemaal werd getroffen door een geslaagde woninginbraak ligt 4,8 keer zo hoog als op basis van kansberekening mag worden verwacht. Voor woningen waar vier of meer keer werd ingebroken ligt de kans op een woninginbraak 55 keer hoger dan op basis van kansberekening mag worden verwacht. Een toevoeging is dat herhaald slachtofferschap een sterke relatie vertoont met de mate van stedelijkheid. Hoe hoger de mate van stedelijkheid, des te groter de kans op herhaald slachtofferschap (Bernasco, 2007; Den Dulk et. al, 1992; Expertisecentrum Woningcriminaliteit, 2002).

In Nederland is sinds het begin van de 21ste eeuw meer aandacht gekomen voor onderzoek naar kenmerken van herhaald slachtofferschap. Welke kenmerken zorgen ervoor dat bepaalde mensen vaker slachtoffer worden van woninginbraak dan anderen? De kenmerken zijn op te delen in bepaalde groepen: persoonskenmerken, huishoudkenmerken en buurtkenmerken. Eerst de persoonskenmerken; herhaalde slachtoffers van woninginbraak zijn gemiddeld even oud als enkelvoudige inbraakslachtoffers, maar gemiddeld ruim zes jaar jonger dan personen die geen slachtoffer zijn van woninginbraak. Een lagere leeftijd van de bewoner leidt tot een groter risico op (herhaald) slachtofferschap van inbraak. Wanneer gekeken wordt naar het opleidingsniveau dan blijken slachtoffers van (herhaalde) woninginbraak gemiddeld hoger opgeleid en een baan te hebben dan mensen die geen slachtoffer zijn. Daarnaast blijken immigranten, vooral uit niet-gangbare migratielanden, onevenredig vaak herhaald slachtoffer te worden van woninginbraak. Wanneer vervolgens gekeken wordt naar de huishoudkenmerken, dan valt op dat slachtoffers van (herhaalde) woninginbraak vaker in een huurwoning wonen en uit een kleine huishoudgrootte bestaan dan woningen waarbij niet wordt ingebroken. Tot slot wordt er gekeken naar de buurtkenmerken, daarbij ervaren woninginbraakslachtoffers hun woonomgeving over het algemeen als onveiliger dan niet-slachtoffers. Daarnaast zijn (herhaald) slachtoffers minder tevreden over de politie. Overigens geldt dat alle genoemde kenmerken bij herhaalde slachtoffers in versterkte mate voorkomen (López, 2001; Expertisecentrum Woningcriminaliteit 2002).

Na deze onderzoeken is het rondom het onderwerp herhaald slachtofferschap van woninginbraak redelijk stil geworden in Nederland. Dit had mede te maken met het opheffen van het Expertisecentrum Woningcriminaliteit, dat was ingesteld door het Nederlands Politie Instituut (Expertisecentrum Woningcriminaliteit, 2002). Binnen de Nederlandse criminologie hebben Bernasco (2007) en López (2007) het onderzoek omtrent dit onderwerp een nieuw leven in geblazen. Volgens deze onderzoekers komt herhaald slachtofferschap van woninginbraak vaak voor en is eerder slachtofferschap de beste voorspeller van toekomstig slachtofferschap. Hiervoor kunnen twee verklaringen worden gegeven: de eerste verklaring voor de verhoogde aantrekkelijkheid van een doelwit is *heterogeneity*. Dit houdt in dat individuen of huishoudens een constante kans hebben om slachtoffer te worden, los van het feit of ze al eerder slachtoffer zijn geweest. Hiervoor wordt wel de term *flag* gebruikt. Tussen de beide misdrijven bestaat geen direct verband, alleen een gemeenschappelijke oorzaak (Tseloni & Pease, 2003). Uit eerder onderzoek

van Bernasco (2007) blijkt dat vrijstaande woningen meer risico lopen op herhaling, dit resultaat zal in dit onderzoek worden getoetst. Verder blijkt dat in rurale gebieden minder wordt ingebroken dan in stedelijke gebieden, waardoor kan worden aangenomen dat de kans op herhaling ook minder zal zijn. Deze aanname zal in dit onderzoek worden getoetst (Simon, 2006). De tweede verklaring, *event dependence* gaat er vanuit dat het eerste slachtofferschap de kans vergroot op herhaling. Hiervoor wordt wel de term *boost* gebruikt, omdat het eerste slachtofferschap mede de oorzaak van de volgende is (Tseloni & Pease 2003). Verondersteld kan worden dat wanneer de gebruikte modus operandi de eerste keer buit heeft opgeleverd, de dader terug zal keren naar de woning. Deze veronderstelling zal worden getoetst in dit onderzoek. De verklaring van *event dependence* lijkt misschien niet erg logisch, want mensen willen toch alles doen om herhaald slachtofferschap te voorkomen. Een mogelijkheid waarom mensen toch weer met een inbraak te maken krijgen, kan zijn omdat de door een eerdere inbraak veroorzaakte schade nog niet is hersteld. De beveiligingsmaatregelen zijn door de eerdere inbraak tijdelijk verminderd waardoor de toegang tot de woning wordt vergemakkelijkt (Polvi, Looman, Humphries & Pease, 1991; Bernasco, 2007; López, 2007). Vanuit de routine activiteitentheorie betekent dit afwezigheid van bewakers, waardoor een inbreker sneller zal besluiten om in de woning in te breken (Cohen & Felson 1979).

Wanneer vanuit het daderperspectief wordt gekeken naar de link tussen woninginbraak en herhaald slachtofferschap, dan blijken sommige daders erop uit te zijn om bepaalde woningen meermaals te bezoeken. Er zijn daders die verwachten dat mensen gestolen voorwerpen vervangen na een inbraak, bijvoorbeeld wanneer zij geld van de verzekering hebben gekregen, en dat hij na een tijd (binnen een aantal maanden) opnieuw zijn slag kan slaan. Zogenaamde daderkennis kan ook een rol spelen of dezelfde dader terugkeert bij een woning, zo kan een dader tijdens de inbraak goederen hebben gezien welke hij graag zou willen maar niet heeft mee kunnen nemen. De manier om alsnog aan dit goed te komen is door nogmaals in te breken. Daarnaast heeft de dader de buurt al eens bezocht, waardoor hij bekend is met het terrein en de desbetreffende woning. (Polvi et. al, 1991; Bernasco, 2007; López, 2007). Door zijn toegenomen kennis over het terrein over eventuele goederen welke kunnen worden meegenomen, kan een dader een betere kosten-batenanalyse maken (Cornish & Clarke, 1986).

Verschillende meningen bestaan er over de vraag in welke buurten herhaald slachtofferschap het meest voorkomt, in buurten met een hoge sociaaleconomische status of juist in buurten met een lage sociaaleconomische status. Uit het ene onderzoek van Wikström (1991) blijkt dat (herhaalde) woninginbraken disproportioneel voorkomen in buurten met een hoge sociaaleconomische status. Uit andere onderzoeken (Ratcliff & McCullagh, 1999; Malczewski & Poetz, 2005) komt juist naar voren dat woninginbraken vaker voorkomen in achterstandsbuurten en dat deze buurten een hogere kans hebben op herhaald slachtofferschap. Een mogelijke verklaring is dat plegers van woninginbraken dichtbij hun eigen woonomgeving blijven wanneer zij inbreken. Zij wonen voornamelijk in buurten met een lage sociaaleconomische status en plegen hun inbraken ook in buurten met dezelfde status (Bowers & Johnson, 2005). Een andere mogelijke verklaring hiervoor is dat woningen in een buurt met een hoge sociaaleconomische status beter beveiligd zijn en worden na een woninginbraak, omdat bewoners deze beveiligingsmaatregelen kunnen betalen. Deze beveiligingsmaatregelen kunnen er voor zorgen dat woninginbrekers niet terugkeren naar dezelfde woning, maar hun slag proberen te slaan in de

directe omgeving. Wanneer dit gebeurt is er sprake van risicobesmetting, dit begrip zal nu nader worden verklaard (Johnson, Bernasco, Bowers, Elffers, Ratcliff, Rengert & Townsley, 2007).

1.3 Risicobesmetting

Naast het besproken begrip herhaald slachtofferschap is risicobesmetting een ander begrip aan de hand waarvan meer kan worden gezegd over een volgende woninginbraak. Risicobesmetting houdt in dat hetzelfde delicttype, in dit geval woninginbraak, voor meerdere slachtofferschapen zorgt binnen een bepaalde tijdsperiode en binnen een beperkte omgeving. Het risico op inbraak lijkt daardoor van het ene op het andere huis te worden 'overgedragen' (Bernasco, 2007).

In het buitenland hebben de onderzoekers Bowers en Johnson twee toonaangevende onderzoeken (2004, 2005) gedaan naar de begrippen herhaald slachtofferschap bij dezelfde woning en risicobesmetting in de directe omgeving van de getroffen woning na een woninginbraak. Hierdoor ontstond meer duidelijkheid over welke kenmerken een indicator konden zijn voor een herhaalde woninginbraak. Dit hebben zij onder andere gedaan door inbraken te clusteren aan de hand van geografische spreiding en tijd. Belangrijke bevindingen, vooral gericht op preventie, die uit de onderzoeken naar voren komen zijn dat bepaalde kenmerken van huishoudens een groter risico vormen voor inbraak. Hoe groter de huishoudgrootte des te groter de kans is dat wordt ingebroken en wanneer mensen pas zijn verhuisd hebben zij ook een grotere kans om slachtoffer te worden van inbraak. Omdat het na een woninginbraak niet effectief is om ongericht aan preventie te doen, zijn parameters ontwikkeld om in kaart te brengen wanneer het risico op een herhaalde woninginbraak in dezelfde woning of in de nabije omgeving van de woning het grootst is. Deze parameters zijn dat het risico het grootst is in de eerste twee maanden na een woninginbraak en in een straal van 300-400 meter van de getroffen woning (Johnson & Bowers, 2004). Wanneer specifiek wordt gekeken naar risicobesmetting, dan blijken woningen die aan dezelfde zijde liggen en dezelfde opbouw hebben als de getroffen woning meer risico te lopen op een woninginbraak. Bovenal lopen de naaste burens het grootste risico (Shaw & Pease, 2000; Bowers & Johnson, 2005). De verklaring dat deze woningen een grotere kans hebben op risicobesmetting ligt in dezelfde aard als herhaald slachtofferschap. In veel gevallen is sprake van dezelfde daders die nieuwe doelen selecteren in de omgeving van eerdere doelwitten. Doordat daders al eerder in die buurt zijn geweest hebben ze ervaring opgedaan met de situatie ter plaatse en zijn zij bekend met de vluchtwegen, huisindelingen en eventuele buit. Het gepercipieerde risico om gepakt te worden zal hierdoor afnemen bij de dader. Een reden waarom niet in dezelfde woning wordt ingebroken, kan zijn omdat bij deze woning maatregelen zijn getroffen om herhaling te voorkomen waardoor de inbreker uitwijkt naar een andere woning (Johnson & Bowers, 2004; Bernasco, 2007).

1.4 Probleemstelling

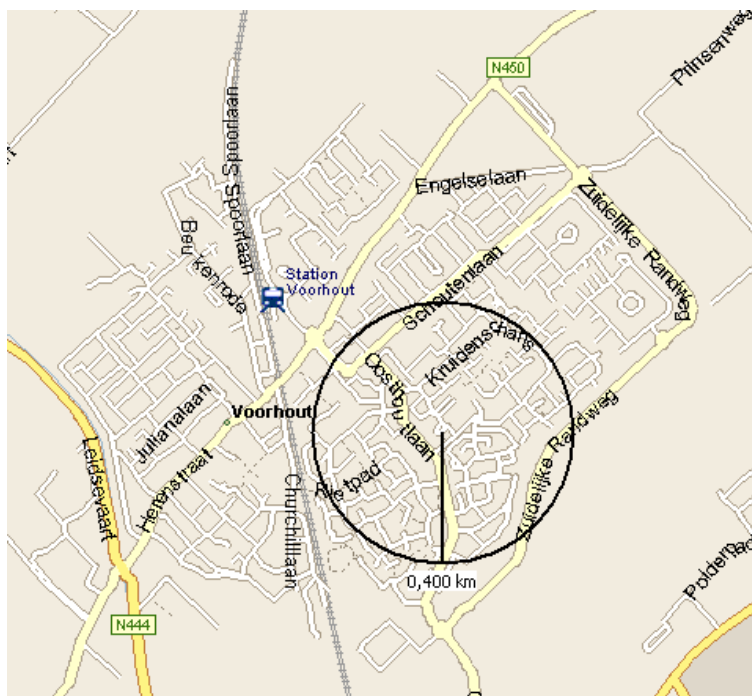
Vanuit de maatschappij klinken veel geluiden om het aantal woninginbraken terug te dringen om in de inleiding genoemde redenen. De organisatie bij uitstek die is aangewezen om repressief op te treden tegen woninginbraken is de politie. Daarom is vanuit deze organisatie de vraag gekomen hoe woninginbraken het beste kunnen worden bestreden, om zo het aantal te kunnen verminderen. Natuurlijk bestaat bij de politie een bepaald beeld over waar woninginbraken

worden gepleegd, door wie ze worden gepleegd en waarom ze worden gepleegd. Deze beelden zijn in veel gevallen gebaseerd op de dagelijkse praktijk en minder op literatuur, wat niet wil zeggen dat zij niet met elkaar overeen kunnen komen.

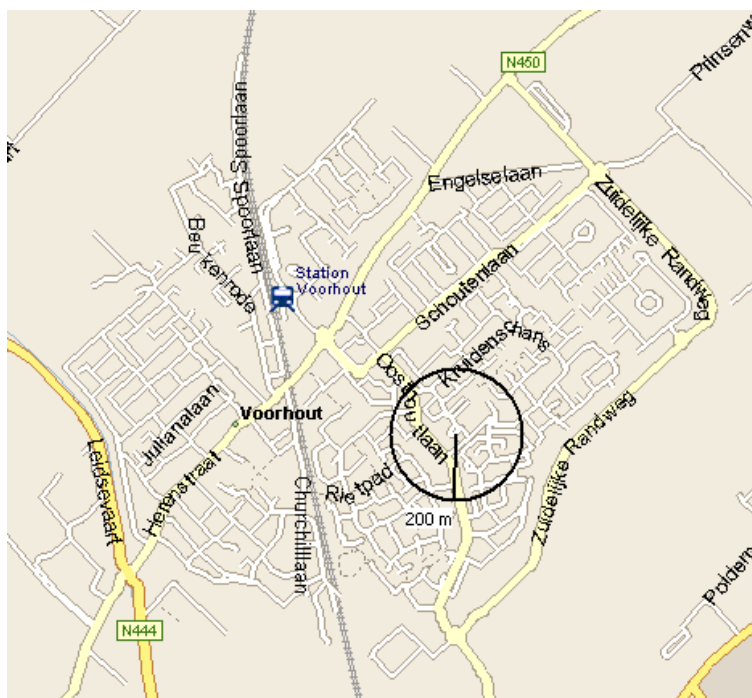
Dit onderzoek beoogt een tweeledig doel. Het ene doel is om meer inzicht te verschaffen in herhaald slachtofferschap en risicobesmetting na een woninginbraak. Zijn er bijvoorbeeld voorspellingen te doen waar dat op zal treden? De politie zou aan de hand daarvan haar beleid ter bestrijding van woninginbraken kunnen aanscherpen. Uit de criminologische literatuur blijkt wel dat eerder slachtofferschap een goede indicator is bij het voorspellen van de volgende woninginbraak (Tseloni & Pease, 2003). Niettemin is deze theoretische kennis bij de politie nog niet volledig geoperationaliseerd in haar beleid. Het andere doel is om de criminologische kennis over woninginbraken in Nederland, specifiek aan de hand van herhaald slachtofferschap en risicobesmetting, te vergroten.

Besproken is dat het onderzoek in Nederland naar herhaald slachtofferschap en risicobesmetting nog niet volledig is uitgekristalliseerd. De literatuur is voornamelijk internationaal en niet op Nederlandse gegevens gebaseerd. De onderzoeken van Johnson en Bowers (2004, 2005) zijn gebaseerd op Engelse gegevens van een stad en het onderzoek van Bernasco (2007) is gebaseerd op Den Haag, wat kan worden gekenmerkt als een stedelijk gebied. Het onderzoek naar herhaald slachtofferschap in deze scriptie richt zich daarentegen op een minder stedelijk gebied, namelijk het district Duin- en Bollenstreek van de politieregio Hollands Midden. Dit district bestaat uit enkele grote kernen als Noordwijk en Katwijk, maar kan niet als stedelijk worden omschreven. In het onderzoek naar risicobesmetting wordt gebruik gemaakt van gegevens van één dorp uit het district, namelijk Voorhout. Er treedt alleen een beleidsprobleem op wanneer de parameters uit de eerdere onderzoeken worden gebruikt. Uit de eerdere onderzoeken kwam naar voren dat de kans op risicobesmetting het grootst is in de eerste twee maanden na de eerste woninginbraak en in een straal van 300-400 meter van de initiële woninginbraak. Wanneer een straal van 300-400 meter wordt gehanteerd in een dorp als Voorhout, zal een groot deel van het dorp een vergroot risico lopen om 'besmet' te worden. Dit wordt goed duidelijk in figuur 1. Uit beleidsoogpunt is dit niet wenselijk, omdat het risicogebied veel te groot is om preventieve maatregelen te nemen. Gerichte preventie, zoals extra surveillance of buurtbewoners inschakelen, is hierdoor zo goed als onmogelijk en niet effectief. Om dit tegen te gaan zal in dit onderzoek geen straal van 300-400 meter worden gehanteerd, maar een straal van 200 meter van de initiële woninginbraak. In figuur 2 is te zien dat deze straal uit beleidsoogpunt effectiever is. De tijdsperiode van de eerste twee maanden (60 dagen) blijft gehandhaafd (Den Dulk et al. 1992, CBS, 2009e).

Aan de hand van een kwantitatieve analyse van gegevens afkomstig uit het BedrijfsProcessen Systeem (BPS) van de politieregio Hollands Midden en gegevens uit het gemeentelijke register van de gemeente Teylingen kan meer inzicht worden verkregen in de risico's op herhaald slachtofferschap van woninginbraak en risicobesmetting.

Figuur 1: Cirkel met een straal van 400 meter vanaf een potentiële woninginbraak in Voorhout

Figuur 2: Cirkel met een straal van 200 meter vanaf een potentiële woninginbraak in Voorhout

2. Methoden

Het delict woninginbraak wordt niets als zodanig benoemd in het Wetboek van Strafrecht. Er wordt daarom gebruik gemaakt van artikel 310 Sr, waarin diefstal strafbaar wordt gesteld en artikel 311 Sr, waarin inbraak in een woning als een verzwarende omstandigheid wordt gezien (Wetboek van Strafrecht, 2007).

In het BedrijfsProcessen Systeem (BPS) van de politie wordt woninginbraak als diefstal uit woning gekwalificeerd. Dit wordt gedaan wanneer sprake is van een diefstal of een poging daartoe, waarbij geen geweld tegen personen is gebruikt en de woning wederrechtelijk is betreden. Met wederrechtelijk wordt bedoeld in strijd met het recht, waarbij geen toestemming door een bevoegde is gegeven om de woning te betreden.

In dit onderzoek wordt aangesloten bij de definities die López (2001) en Bernasco (2007) hanteren omtrent pogingen en woning. Het is namelijk niet altijd duidelijk of sprake is van een poging of een daadwerkelijke woninginbraak, zo kan het niet zeker zijn of de woning is betreden of dat er iets is weggenomen. Om dit probleem te ondervangen zullen ook pogingen van woninginbraken worden meegenomen in dit onderzoek. Verder wordt niet onder een woning verstaan: diefstal door middel van of vanuit tuinen, schuren en kelderboxen die *niet* direct met de woning zijn verbonden. Inbraken en diefstallen die in deze categorieën vallen zullen in dit onderzoek niet worden meegenomen.

Onder herhaald slachtofferschap wordt verstaan het nogmaals slachtoffer worden van hetzelfde delicttype, als periode wordt in dit onderzoek één jaar na het eerste slachtofferschap aangehouden (Bernasco, 2007; López, 2007).

Bij risicobesmetting gaat het om hetzelfde delicttype en meerdere andere slachtoffers. Verschil met herhaald slachtofferschap is dat het bij risicobesmetting gaat om een ander slachtoffer in de nabijheid van een eerder slachtofferschap. In dit onderzoek zal voor het begrip nabijheid een straal worden gehanteerd van 200 meter vanaf de initiële woninginbraak (Johnson & Bowers, 2004; Bernasco, 2007; López, 2007). Een speciale vorm van risicobesmetting is de seriematige serie woninginbraken. In dit onderzoek wordt hieronder verstaan: woninginbraken welke op dezelfde dag plaatsvinden binnen een straal van 200 meter (Bernasco, 2007).

In dit onderzoek is gekozen voor een kwantitatieve analyse van de woninginbraakcijfers binnen de politieregio Hollands Midden in de periode 2005-2008.

2.1 Kwantitatieve analyse

Aan de hand van het BedrijfsProcessen Systeem (BPS) van de politie Hollands Midden is informatie ter beschikking gekomen over de woninginbraken in de regio Hollands Midden. Binnen BPS worden verschillende kenmerken vastgelegd over de betreffende woninginbraak, bij het opmaken van het proces-verbaal werkt de verbalisant met een gestandaardiseerd *format*. Hierdoor kan worden bewerkstelligd dat over iedere woninginbraak informatie over vaste kenmerken wordt ingevoerd, wat later kan worden gebruikt bij de opsporing.

Om enig inzicht te geven hoe de gebruikte gegevens tot stand komen, zal het *format* kort worden doorlopen. Het *format* begint met het toewijzen van het mutatienummer, wat vaak al is aangemaakt naar aanleiding van de melding welke (in veel gevallen) binnenkomt bij de

meldkamer van de politie. De melding moet indien nodig worden aangepast naar de juiste kwalificatie, diefstal uit woning (code 221 in BPS). Wanneer deze administratieve gegevens, zoals de gegevens van de aangever en benadeelde, kan de specifieke delictsinformatie worden ingevoerd.

In BPS wordt een onderscheid gemaakt tussen gegevens wat betreft weekday, datum en tijd, over het eerste tijdvak van het delict en het tweede tijdvak van het delict. Als eerste tijdvak van het delict wordt hierbij aangemerkt, het moment dat de bewoners in de veronderstelling waren dat zij de woning in goede staat hebben achtergelaten. Hierbij kan worden gedacht aan het moment dat de bewoners zijn vertrokken naar hun werk, zijn gaan slapen of op vakantie zijn gegaan. Bij het tweede tijdvak van het delict wordt het moment aangemerkt dat de woninginbraak is ontdekt, bijvoorbeeld wanneer de bewoners thuis komen of wakker zijn geworden.

Verder is de locatie van het delict van belang, de plaats waar het delict gepleegd is, de straat en het huisnummer. Het systeem koppelt deze gegevens met de wijkcode, de werkeenheid en het district. Deze gegevens kunnen bij een geografische analyse goed van pas komen.

Nadat deze gegevens bekend zijn dient het type woning te worden benoemd, hiervoor zijn gestandaardiseerde benamingen in omloop. In enkele gevallen wordt hier wel eens van afgeweken, bijvoorbeeld om te verduidelijken. Mogelijkheden voor type woningen zijn onder andere hoekwoning, tussenwoning, vrijstaande woning, bovenwoning, bejaardenwoning en flatlaagwoning.

Na het type woning te hebben ingevuld, wordt de modus operandi (de werkwijze) van de woninginbreker beschreven. Dit wordt gedaan aan de hand van de vragen waardoor is de inbreker binnengekomen? Voorbeelden hiervan zijn door de voordeur, de achterdeur, het draairaam en het bovenlicht. Daarnaast de vraag via welke zijde is men de woning binnengekomen? Bijvoorbeeld de voorzijde, achterzijde of linker-/rechterzijde. Hoe men de woning bereikt heeft is een andere vraag welke beantwoord dient te worden, mogelijke antwoorden hierop zijn via de openbare weg, de tuin of het portiek.

Een uitbreiding van de informatie over de modus operandi wordt gegenereerd aan de hand van de vragen hoe is de inbreker binnengekomen, met behulp van welke hulpmiddelen en hoe heeft de dader zich vervolgens gedragen in en bij de woning? Doordat deze vragen redelijk wat ruimte laten aan eigen interpretatie van de verbalisant en door elkaar worden ingevuld zijn hier veel mogelijkheden te noemen. Zo kan worden gedacht aan boren, inklimmen, doorzoeken, aan-/afwezigheid van de bewoners en wrikken van de sluitnaad. Het is dus noodzakelijk om de informatie te scheiden naar hoe komt de inbreker binnen en naar de gedragingen binnen, om een duidelijk beeld te krijgen van de gehele modus operandi van de dader.

De Technische Recherche zal na onderzoek haar bevindingen, bijvoorbeeld gevonden sporen, toevoegen aan de mutatie. Het enige wat daarna nog rest is een inventarisatie wat uit de woning is weggenomen, wat is de buit? Het slachtoffer zal hier uitsluitsel over kunnen geven. De buit kan onder andere bestaan uit een geldbedrag, sieraden of elektronische apparaten. Het blijkt dat voor de buit geen gestandaardiseerde bewoordingen bestaan in BPS, waardoor een wildgroei ontstaat van benamingen voor dezelfde goederen. Dit zorgt ervoor dat het lastig is om een indeling te maken van type buit, waardoor alle aangiften apart moeten worden doorlopen.

Na een verklaring van het slachtoffer is de aangifte voltooid. Door gebruik te maken van deze gegevens kan een analyse worden gedaan om een antwoord te geven op de vraag welke woningen meer kans hebben op herhaald slachtofferschap en risicobesmetting.

2.1.1 Herhaald slachtofferschap

Voor de analyse naar herhaald slachtofferschap zou eerst gebruik worden gemaakt van de woninginbraakcijfers in Voorhout in de periode 2005-2008. Na een eerste inventarisatie bleken maar drie woninginbraken aan de definitie van herhaald slachtofferschap; in dezelfde woning ingebroken binnen één jaar na een eerdere woninginbraak, te voldoen. Aangezien dit aantal te weinig was voor een gedegen analyse is het gebied vergroot naar de gemeente Teylingen, waar ook Voorhout deel van uitmaakt. Uit de inventarisatie van deze cijfers, bleken acht woninginbraken te voldoen aan de definitie van herhaald slachtofferschap. Vanwege dit geringe aantal is besloten om voor de analyse van herhaald slachtofferschap gebruik te maken van de woninginbraakcijfers van het gehele *district Duin- en Bollenstreek* (district 1) van de politieregio Hollands Midden. Het district telt zeven gemeenten, te weten Hillegom, Katwijk, Lisse, Noordwijk, Noordwijkerhout, Oegstgeest en Teylingen. Het district telt 197.498 inwoners welke verdeeld zijn over 82.061 huishoudens (CBS, 2009a; 2009b).

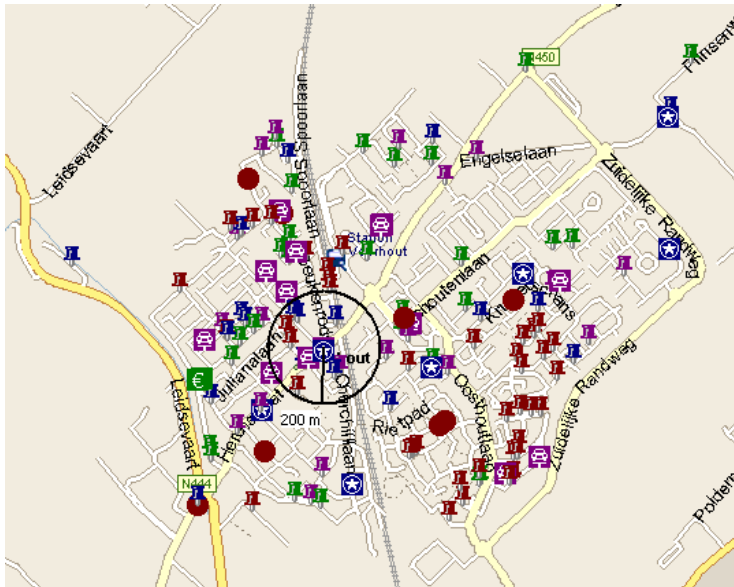
In dit district vonden in totaal 1713 woninginbraken plaats, waarvan 50 herhaalde woninginbraken binnen één jaar na de eerste woninginbraak. Bij herhaald slachtofferschap is gekeken naar de pleegdatum van het eerste delict en de pleegdatum van het tweede delict. Wanneer tussen beide data minder dan twaalf maanden zat werd het tweede delict aangemerkt als herhaald slachtofferschap. Dubbele mutaties over dezelfde woninginbraak, in totaal tien mutaties, zijn gefilterd uit het databestand. De 1713 woninginbraken, met de eerder genoemde kenmerken uit BPS, zijn vervolgens door middel van SPSS geanalyseerd. In totaal bestaat het SPSS-bestand uit 94 variabelen, waarvan er 60 zijn gebruikt in de analyse.

2.1.2 Risicobesmetting

Om risicobesmetting in kaart te brengen is gebruik gemaakt van de woninginbraakcijfers van *Voorhout* in de periode 2005-2008. Voorhout is een plaats in de gemeente Teylingen en telt 15.265 inwoners welke zijn verdeeld over 5570 huishoudens (CBS, 2009c; 2009d). Het dorp is verdeeld in verschillende wijken, met verschillende type woningen. Zo zijn er flatwoningen, rijtjeswoningen, hoekwoningen en vrijstaande woningen te vinden. In Voorhout zijn zowel oudere wijken als nieuwbouwwijken te vinden, daarnaast heeft Voorhout een groot buitengebied met onder andere kwekerijen en veehouderijen.

Voorhout heeft twee grote uitvalswegen in de directe nabijheid, te weten de N206 (provinciale weg van Aerdenhout via Katwijk en Leiden naar Zoetermeer) en de A44 (autosnelweg van Wassenaar via Leiden naar knooppunt Burgerveen/A4). Hierdoor bestaat de mogelijkheid dat woninginbrekers van verder weg via deze wegen naar Voorhout zullen komen. Daarnaast heeft Voorhout de beschikking over een station, welke ligt aan de spoorlijn Den Haag-Leiden-Amsterdam. Hier stopt tweemaal per uur een trein, wat met zich meebrengt dat potentiële woninginbrekers zich met de trein naar Voorhout kunnen begeven. Vanwege de diversiteit van woningen en de ter beschikking zijnde infrastructuur is voor Voorhout gekozen als te onderzoeken object. Bij de keuze speelt ook mee dat de gemeente Teylingen bereid was om gegevens te verstrekken, waardoor de keuze lag tussen Sassenheim, Voorhout en Warmond. Vanwege het geringe aantal van huishoudens in Warmond viel deze plaats af. De aanwezigheid van een station in Voorhout heeft uiteindelijk de doorslag gegeven.

In de periode 2005-2008 vonden in totaal 154 woninginbraken plaats in Voorhout. Om de risicobesmetting van deze woninginbraken in kaart te brengen is gebruik gemaakt van het programma Microsoft MapPoint 2009. Op de kaart van Voorhout zijn vervolgens alle woninginbraken door middel van een *pushpin* weergegeven. Door de definitie van risicobesmetting van Johnson & Bowers (2004) als uitgangspunt te hanteren van 300-400 meter in de eerste twee maanden, kon er vanuit elke woninginbraak een cirkel op de kaart worden getrokken. De woningen die vervolgens binnen de cirkel lagen en aan de bovengenoemde definitie voldeden konden worden aangemerkt als besmet. Figuur 3 laat zien met behulp waarvan de gegevens tot stand zijn gekomen.

Figuur 3: Screenshot Microsoft MapPoint 2009

Een speciale vorm van risicobesmetting, de seriematige woninginbraak, is apart benoemd als serie en niet als risicobesmetting. Dit vanwege het feit dat van deze woninginbraken niet is vast te stellen wat de volgorde van de woninginbraken was en de besmetting dus niet was vast te stellen. Hieraan ligt ten grondslag dat slachtoffers meestal pas later ontdekken dat er is ingebroken en niet het precieze tijdstip kunnen duiden, de volgorde van woninginbraken is hierdoor moeilijk te bepalen.

De 154 woninginbraken zijn met de eerder genoemde kenmerken uit BPS en gegevens van de gemeente Teylingen door middel van SPSS geanalyseerd. In totaal bestaat het SPSS-bestand uit 129 variabelen, waarvan er 84 zijn gebruikt in de analyse.

3. Resultaten

In dit hoofdstuk zullen eerst algemene cijfers over inbraak worden beschreven van zowel district Duin- en Bollenstreek als Voorhout, omdat deze gebieden centraal staan in de analyse omtrent herhaald slachtofferschap en risicobesmetting. Deze cijfers hebben als doel om het beeld van woninginbraak in te vullen en enkele trends in de periode 2005-2008 aan te geven. Nadat het begrip woninginbraak in kaart is gebracht zullen de resultaten van de analyse naar herhaald slachtofferschap en risicobesmetting van woninginbraak volgen.

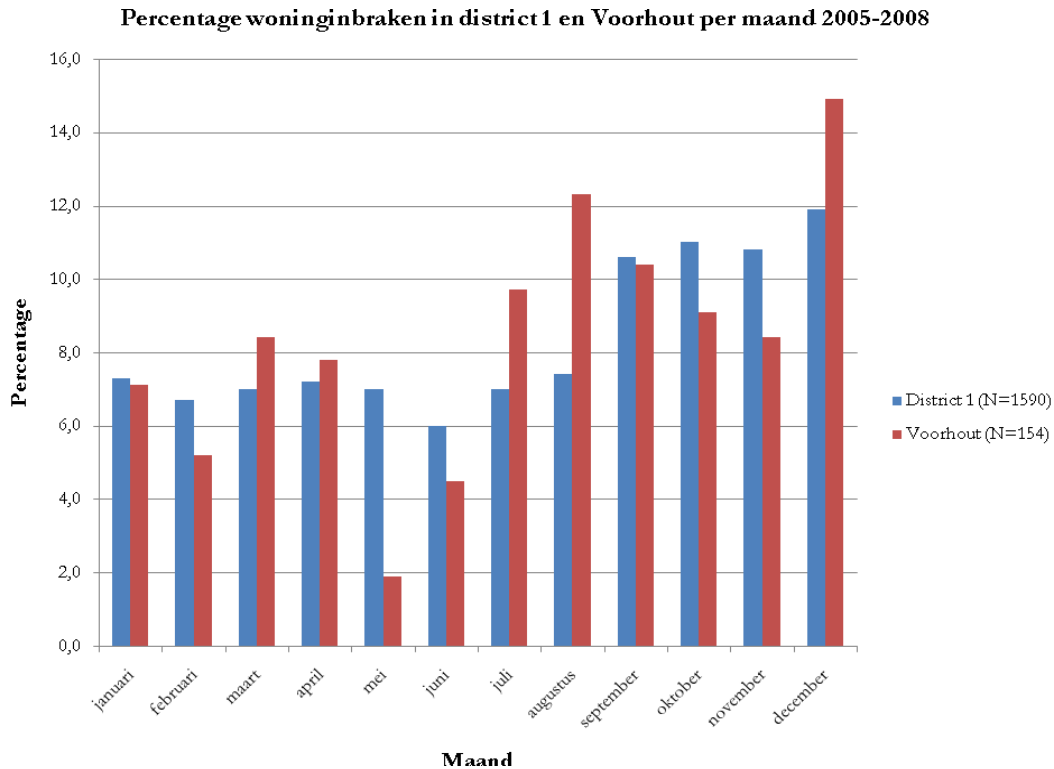
3.1 Algemene ontwikkelingen

Wanneer allereerst gekeken wordt naar het aantal woninginbraken per jaar in district 1 (Duin- en Bollenstreek) en Voorhout in de periode 2005-2008, dan valt op dat het aantal woninginbraken geleidelijk afneemt (zie tabel 1). In 2005 lag het aantal woninginbraken beduidend hoger dan in 2008. Of deze trend zich zal doorzetten in 2009 is zeer de vraag, omdat in de eerste maanden van 2009 een duidelijke stijging te zien is van het aantal woninginbraken in district 1 en Voorhout.

Tabel 1: Aantal woninginbraken per jaar in district 1 en Voorhout periode 2005-2008

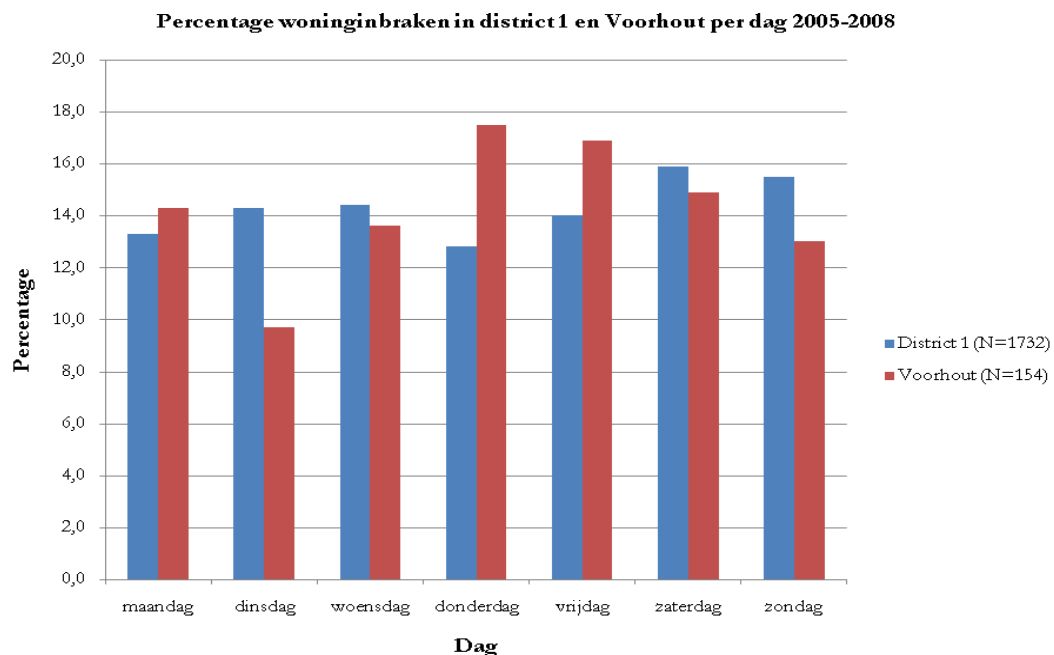
Jaar	District 1 (abs.) N=1732	District 1 (rel.) N=1732	Voorhout (abs.) N=154	Voorhout (rel.) N=154
2005	474	27,4%	48	31,2%
2006	456	26,3%	42	27,3%
2007	427	24,7%	32	20,8%
2008	375	21,7%	32	20,8%

Als vervolgens gekeken wordt naar de maanden waarin woninginbraken voorkomen in district 1 en Voorhout, dan blijken inbraken vooral voor te komen in de maanden juli tot en met december (zie figuur 4). In deze maanden vindt de zomervakantie plaats, waarin mensen op vakantie zijn en het huis onbewaakt achterlaten. Daarnaast valt in de herfst- en wintermaanden de duisternis eerder in, in woningen waar in de avond geen licht brandt zullen waarschijnlijk geen bewoners aanwezig zijn. Inbrekers zullen hierdoor eerder geneigd zijn om in deze woningen in te breken, vanwege de kleinere kans op ontdekking. In de tweede helft van het jaar zijn dus meer woninginbraken dan in de eerste helft van het jaar.

Figuur 4: Percentage woninginbraken in district 1 en Voorhout per maand periode 2005-2008

Figuur 5 laat zien op welke dagen woninginbraken hebben plaatsgevonden in de periode 2005-2008. Wat opvalt is dat er een verschil zit tussen de percentages van district 1 en Voorhout. In district 1 zijn de percentages redelijk gelijkmatig verdeeld over de dagen van de week. In Voorhout valt juist op dat op donderdag, vrijdag en zaterdag het percentage woninginbraken hoger is dan op andere weekdays.

Figuur 5: Percentage woninginbraken in district 1 en Voorhout per dag periode 2005-2008

Zoals eerder genoemd bestaat district 1 (Duin- en Bollenstreek) van de regio Hollands Midden uit zeven gemeenten, maar in welke gemeente vinden nu het meeste aantal woninginbraken plaats? Tabel 2 geeft hier een antwoord op. Koplopers in aantal woninginbraken zijn de gemeente Teylingen en de gemeente Katwijk met respectievelijk 375 en 373 woninginbraken. Deze aantallen hangen natuurlijk samen met het aantal woningen, waardoor het niet opmerkelijk is dat een gemeente als Noordwijkerhout in verhouding minder woninginbraken telt.

Tabel 2: Aantal en percentage woninginbraken per gemeente van district 1 periode 2005-2008

Gemeente	Aantal (N=154)	Percentage
Hillegom	177	10,2%
Katwijk	373	21,5%
Lisse	138	8,0%
Noordwijk	280	16,2%
Noordwijkerhout	101	5,8%
Teylingen	375	21,7%

Na deze cijfers over de spreiding van woninginbraken over plaats, jaar, maand en dag zal worden gekeken naar de modus operandi van woninginbraken. In tabel 3 is te zien in welke type woningen er wordt ingebroken. Zowel in districtelijk als in Voorhout blijken vooral hoekwoningen en tussenwoningen slachtoffer te worden van woninginbraken.

Tabel 3: Aantal en percentage woninginbraken per type woning in district 1 en Voorhout periode 2005-2008

Type woning	District 1 (abs.) N=1732	District 1 (rel.) N=1732	Voorhout (abs.) N=154	Voorhout (rel.) N=154
Hoekwoning	406	23,4%	56	36,4%
Tussenwoning	486	28,1%	47	30,5%
Vrijstaand	276	15,9%	20	13,0%
Flatwoning	8	3,1%	196	11,3%
Bejaardenwoning	8	3,1%	132	7,6%
Overig	15	9,7%	265	15,3%

De favoriete wijze van binnenkomst is via een deur, bijvoorbeeld een achter- of voordeur, zoals te zijn is in tabel 4. De meeste inbraken worden gepleegd door aan de achterzijde in te breken, deze zijde komt districtelijk 2,1 keer zo vaak voor als via de voorzijde. In Voorhout komt via de achterzijde inbreken zelfs 2,4 keer zo vaak voor als via de voorzijde.

Tabel 4: Aantal en percentage woninginbraken naar modus operandi in district 1 en Voorhout periode 2005-2008

Modus operandi	District 1 (abs.) N=1450	District 1 (rel.) N=1450	Voorhout (abs.) N=145	Voorhout (rel.) N=145
Deur	871	60,1%	75	51,7%
Raam	445	30,7%	54	37,2%
Overige manier	134	9,2%	16	11,0%
Achterzijde	869	59,9%	93	64,1%
Voorzijde	402	27,7%	39	26,9%
Overige zijde	179	12,3%	13	9,0%

Wanneer specifiek wordt gekeken naar welk hulpmiddel wordt gebruikt bij het inbreken, dan blijkt het districtelijk vooral om breekijzers en valse sleutels te gaan (beiden 22,4%). Bij de inbraken die plaatsvonden in Voorhout werd in 33,3% van de inbraken gebruik gemaakt van een breekijzer.

Wat buit betreft worden vaak sieraden, pasjes, elektronica, geld en identiteitspapieren meegenomen. Dit zijn veelal goederen welke waardevol zijn en makkelijk zijn mee te nemen voor een inbreker. In tabel 5 is het overzicht van buitgemaakte goederen te zien.

Tabel 5: Buitgemaakte goederen bij woninginbraken in district 1 en Voorhout periode 2005-2008

Buit	District 1 (abs.) N=7523	District 1 (rel.) N=7523	Voorhout (abs.) N=694	Voorhout (rel.) N=694
Sieraden	1510	20,1%	102	14,7%
Pasjes	616	8,2%	65	9,4%
Elektronica	883	11,7%	63	9,1%
Geld	781	10,4%	62	8,9%
ID/papieren	609	8,1%	58	8,4%
Overig	3124	41,5%	344	50,0%

Nu een algemeen beeld is geschetst kunnen herhaald slachtofferschap en risicobesmetting nader worden bekeken, te beginnen met herhaald slachtofferschap.

3.2 Herhaald slachtofferschap

In de periode 2005-2008 is er 50 keer sprake geweest van herhaald slachtofferschap binnen één jaar in het district Duin- en Bollenstreek van de regio Hollands Midden. Op het totaal van 1659 woninginbraken betekent dit dat 3,0% van de slachtoffers van woninginbraak binnen één jaar te maken krijgen met herhaald slachtofferschap. Dit percentage ligt beduidend lager dan in andere politieregio's. Zo liggen de percentages in Amsterdam-Amstelland en Haaglanden boven de 15% (López, 2001).

In tabel 6 is te zien in welke plaatsen herhaald slachtofferschap het meest is voorgekomen in de periode 2005-2008 en welke plaatsen dus meer risico lopen op herhaald slachtofferschap. Uit deze tabel blijkt dat de plaatsen Hillegom, Katwijk, Lisse en Noordwijk een hoger percentage herhaald slachtofferschap hebben dan het gemiddelde van het gehele district (3,0%). Vooral Lisse springt eruit met 5,5%. In plaatsen als Valkenburg en De Zilk heeft in de periode 2005-2008 helemaal geen herhaald slachtofferschap plaatsgevonden.

Tabel 6: Herhaald slachtofferschap van woninginbraak verdeeld over plaatsen van district 1 (N=1659)

Plaats	Herhaald slachtofferschap
Hillegom	4,3%
Katwijk	3,5%
Lisse	5,5%
Noordwijk	3,4%
Noordwijkerhout	2,3%
Oegstgeest	2,9%
Rijnsburg	0,9%
Sassenheim	1,6%
Valkenburg	0,0%
Voorhout	1,3%
Warmond	4,3%
De Zilk	0,0%
Totaal	3,0%

Nadat duidelijk is geworden in welke plaatsen herhaald slachtofferschap vaker voorkomt dan gemiddeld, zal in tabel 7 gekeken worden welke type woningen meer risico lopen op herhaald slachtofferschap. Opvallend in deze tabel is dat de vrijstaande woning en de bejaardenwoning een beduidend hoger percentage scoren op herhaald slachtofferschap dan het gemiddelde van 3,0%. Bij een bejaardenwoning dient wel de kanttekening te worden geplaatst dat niet met volledige zekerheid kan worden vastgesteld of het om hetzelfde slachtoffer gaat, of dat sprake is van het bejaardenhuis als geheel.

Tabel 7: Herhaald slachtofferschap van woninginbraak verdeeld over type woning (N=1659)

Type woning	Herhaald slachtofferschap
Tussenwoning	2,6%
Hoekwoning	2,3%
Vrijstaand	3,8%
Flat	2,7%
Bejaardenwoning	4,8%
Overig	3,5%
Totaal	3,0%

Na gekeken te hebben naar het type woning laat tabel 8 variabelen zien die gaan over de modus operandi, de wijze waarop de woning is binnengekomen en hoe de dader zich vervolgens heeft gedragen op de plaats delict. Hieruit blijkt dat een modus operandi, als binnenkomst door het raam, het bereiken van de woning via de poort en het binnenkomen van de woning door middel van insluiping, meer risico loopt op herhaald slachtofferschap. De percentages van deze variabelen liggen hoger dan het gemiddelde percentage van 3,0%.

Tabel 8: Herhaald slachtofferschap van woninginbraak verdeeld over variabelen van modus operandi ($N=1659$)

Modus operandi	Herhaald slachtofferschap
Deur	2,1%
Raam	3,9%
Achterzijde	2,0%
Voorzijde	2,3%
Erf	2,8%
Poort	3,4%
Wrikken	2,9%
Insluipen	3,4%
Doorzoeken	2,8%
Totaal	3,0%

Als laatste kan worden gekeken naar verschillende soorten buit, zie hiervoor tabel 9. De meest voorkomende typen buit zijn in deze tabel opgenomen. In deze tabel kan worden afgelezen dat wanneer als buit elektronica, pasjes en een Dvd-speler, laptop of PC wordt meegenomen dat er dan een normaal tot verhoogd risico is op herhaald slachtofferschap.

Tabel 9: Herhaald slachtofferschap van woninginbraak verdeeld over type buit ($N=1659$)

Buit	Herhaald slachtofferschap
Sieraden	1,4%
Elektronica	2,9%
Geld	2,0%
Pasjes	2,9%
ID/papieren	2,3%
DVD/laptop/PC	3,6%
Totaal	3,0%

Aan de hand van een clusteranalyse is geprobeerd om een profiel te maken welke variabelen vaker voor herhaald slachtofferschap zorgen. Hierbij zijn via een clusteranalyse aan de hand van Ward's method twee clusters (inbraakprofielen) onderscheiden. De indeling van de clusters is gedaan aan de hand van SPSS. Tot cluster 1 behoren 678 van de 1659 woninginbraken, oftewel 40,9% en tot cluster 2 behoren 981 woninginbraken, dat komt neer op 59,1%. Hoe de kenmerken behoren tot deze twee clusters is te zien in tabel 10. Hierin blijken sommige variabelen vaker voor te komen in cluster I en andere variabele vaker in cluster II. Zo komen de variabelen achterzijde, erf, poort, wrikken, breekvoorwerp en valse sleutel significant vaker voor in cluster II dan in cluster I. Terwijl de variabelen raam, insluipen, elektronica, geld, pasjes en identiteitspapieren significant vaker voorkomen in cluster I dan in cluster II.

Tabel 10: Clusteranalyse herhaald slachtofferschap (N=1659)

Kenmerk	Cluster I	Cluster II
Deur	41,2%	58,8%
Raam*	56,3%	43,7%
Achterzijde*	47,6%	52,4%
Voorzijde	40,0%	60,0%
Erf*	44,7%	55,3%
Poort*	48,1%	51,9%
Wrikken*	47,8%	52,2%
Insluipen*	71,2%	28,2%
Doorzoeken*	55,9%	44,1%
Bew. afwezig*	58,6%	41,4%
Bew. aanwezig*	54,2%	45,8%
Breekvoorwerp*	23,4%	76,6%
Valse sleutel	37,0%	63,0%
Sieraden*	56,4%	43,6%
Elektronica*	65,5%	34,5%
Geld*	83,7%	16,3%
Pasjes*	72,7%	27,3%
ID/papieren*	78,1%	21,9%

*p<0.05

In tabel 11 is vervolgens het resultaat te zien van de kruistabel van de clusters met herhaald slachtofferschap, wat hierbij opvalt is dat 26,0% van het totaal aantal herhaald slachtoffers (N=1659) is ingedeeld in cluster I en 74,0% in cluster II. Zo kan aan de hand van profielen inzicht worden verkregen welke variabelen invloed hebben op herhaald slachtofferschap. Dus wanneer er sprake is van een profiel met de kenmerken uit cluster II tijdens een inbraak dan heeft deze 2 keer zoveel kans op herhaald slachtofferschap dan wanneer er sprake is van een profiel met de kenmerken uit cluster I.

Tabel 11: Kruistabel van clusters uit de clusteranalyse en herhaald slachtofferschap (N=1659)

Cluster	Herhaald slachtofferschap
Cluster I	26,0%
Cluster II	74,0%

Na de verschillende tabellen die gaan over alleen het herhaald slachtofferschap, kan er ook worden gekeken naar een verschil tussen de eerste inbraak en de tweede inbraak van het herhaalde slachtofferschap. Is er alleen bij de eerste inbraak sprake van de achterzijde, alleen bij de tweede (herhaalde) inbraak of zowel bij de eerste inbraak als bij de tweede (herhaalde) inbraak? Tabel 12 geeft een antwoord op deze vraag, in deze tabel zijn alleen de variabelen opgenomen die relatief vaak voorkomen. Veel variabelen komen weinig voor waardoor de percentages erg laag zijn, deze variabelen zijn dan ook niet opgenomen in onderstaande tabel.

Variabelen die zowel bij de eerste als bij de tweede (herhaalde) inbraak relatief vaak voorkomen zijn de woning bereikt via de achterzijde (22,0%), via erf of tuin (52,0%) en inbreker doorzoekt de woning (26,0%). Voor wat betreft woning bereikt via erf of tuin en doorzoeken ligt

de verklaring waarschijnlijk in het feit dat aan deze variabelen weinig veranderd kan worden. Dat een woning wordt bereikt via het erf of de tuin is meestal de enige of de makkelijkste manier. Doorzoeken is nu eenmaal de meest voorkomende modus operandi en als de inbreker iets buit wil maken, zal hij hiervoor vaak de woning moeten doorzoeken.

Wat verder opvalt is de variabele deur, deze manier van binnenkomst is in 30,0% van het totaal aantal herhaald slachtofferschap alleen bij de eerste woninginbraak gebruikt. In 20,0% alleen bij de tweede (herhaalde) woninginbraak en in 12,0% van de gevallen zowel bij de eerste als bij de tweede woninginbraak. Deze opzienbarende afname kan misschien worden verklaard uit het feit dat de deur na de eerste inbraak dusdanig is beveiligd, dat de inbreker een andere manier kiest om de woning binnen te komen. Mensen doen aan zogenoemde lokale beveiliging na een woninginbraak. Ze beveiligen de plaats waar de inbreker is binnengekomen, in dit geval de deur, maar de rest van de woning beveiligen ze niet extra. Gevolg hiervan is dat een inbreker via een andere manier toch naar binnen kan en alsnog zijn slag kan slaan.

Tabel 12: Vergelijking van kenmerken van herhaald slachtofferschap tussen de eerste en tweede inbraak ($N=50$)

Variabelen	Alleen 1 ^{ste} inbraak	Alleen 2 ^{de} inbraak	1 ^{ste} en 2 ^{de} inbraak
Achterzijde	28,0%	10,0%	22,0%
Voorzijde	14,0%	18,0%	4,0%
Deur	30,0%	20,0%	12,0%
Raam	6,0%	18,0%	14,0%
Erf/tuin	10,0%	14,0%	52,0%
Wrikken	18,0%	12,0%	16,0%
Doorzoeken	12,0%	16,0%	26,0%
Sieraden	10,0%	8,0%	18,0%
Elektronica	18,0%	16,0%	18,0%

3.3 Risicobesmetting

Na het onderzoek naar herhaald slachtofferschap zullen nu de resultaten van de analyse naar risicobesmetting worden besproken. Deze analyse is zoals in de methoden genoemd gebaseerd op de gegevens uit BPS en van de gemeente Teylingen. In de periode 2005-2008 vonden in Voorhout 154 woninginbraken plaats.

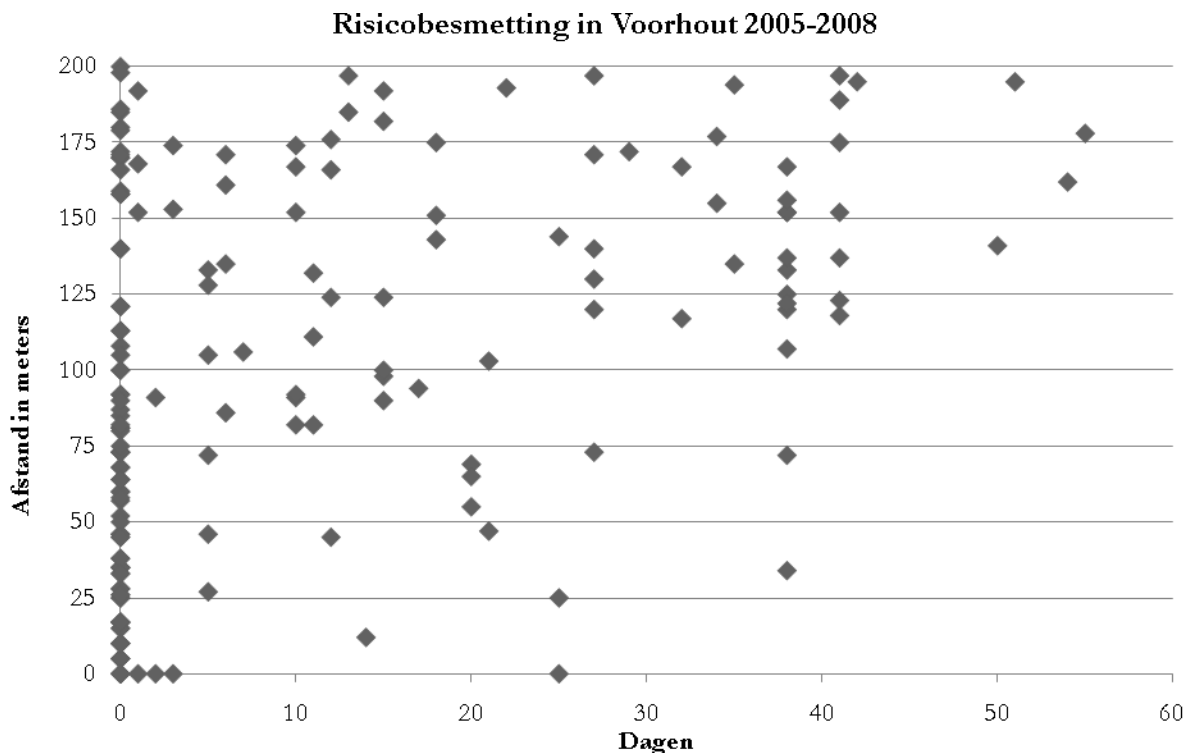
Tabel 13 geeft een overzicht van het aantal series en risicobesmettingen in Voorhout. Wat onder series en risicobesmettingen wordt verstaan is eerder in de scriptie behandeld, zie hoofdstuk 2. Hieruit blijkt dat 49 van de 154 woninginbraken onderdeel is van een serie binnen 200 meter, dit betreft 31,8%.

Wanneer gekeken wordt naar de risicobesmettingen binnen 200 meter dan zijn er 71 woninginbraken die voor tenminste één risicobesmetting hebben gezorgd, dat is 46,1% van het totaal aantal woninginbraken. In totaal hebben deze 71 woninginbraken voor 176 besmettingen binnen 200 meter gezorgd.

Tabel 13: Overzicht van aantal series en risicobesmettingen binnen 200 meter ($N=154$)

	Aantal woningen	Aantal besmettingen
Onderdeel van een serie binnen 200 meter	49	-
Risicobesmetting binnen 200 meter	71	176

Figuur 6 brengt de risicobesmettingen in Voorhout in kaart. Hierbij valt het grote aantal series op, dus inbraken die op dezelfde dag plaatsvinden. Deze series vinden vooral plaats tussen de 0 en 125 meter van de initiële woninginbraak en na dit aantal meters komen ze in veel mindere mate voor. Wat aan de risicobesmetting opvalt is dat de risicobesmettingen binnen 200 meter, vooral plaatsvinden tijdens de eerste maand. Het gaat hierbij om 148 risicobesmettingen. In de twee maand zijn dit er aanzienlijk minder in aantal, namelijk 28.

Figuur 6: Risicobesmetting in Voorhout in de periode 2005-2008

Na dit algemene resultaat van series en risicobesmettingen binnen de gemeente Voorhout kan er ook naar specifieke variabelen gekeken worden.

Zorgen sommige kenmerken van het huis of de eerste inbraak voor risicobesmettingen binnen 200 meter? En zo ja, voor hoeveel risicobesmettingen zorgen zijn dan? In tabel 14 zijn gegevens van de gemeente Voorhout gekoppeld aan het aantal risicobesmettingen binnen 200 meter.

Voor wat betreft de WOZ-waarde blijkt dat bij risicobesmettingen binnen 200 meter woningen met een waarde van 200.000-300.000 euro en woningen met een waarde van 400.000-500.000 euro voor besmettingen zorgen. Wanneer gekeken wordt naar de huishoudgrootte van de woningen, dan blijken vooral huishoudens met één of twee personen voor besmettingen

binnen 200 meter te zorgen. Vervolgens is het verschil tussen huur- en koopwoningen te zien. Het verschil tussen huur- en koopwoningen is niet zo groot, respectievelijk 29,0% om 26,9%.

Als laatste zijn de resultaten te zien tussen de verschillende type woningen. Bij de besmettingen valt op dat vooral hoekwoningen veel risicobesmettingen hebben in de directe omgeving, dit in tegenstelling tot vrijstaande woningen welke een heel laag aantal risicobesmettingen hebben (10,0%). Een verklaring hiervoor kan zijn dat er minder woningen in de buurt zijn van vrijstaande woningen, waardoor er minder woningen besmet kunnen worden.

Tabel 14: Besmettingen binnen 200 meter naar variabelen van de gemeente Voorhout (N=154)

		Besmettingen binnen 200 meter	
		nee	ja
WOZ (x 1000 in €)	0-200	80,0%	20,0%
	200-300	65,6%	34,3%
	300-400	73,3%	26,6%
	400-500	66,7%	33,3%
	>500	84,6%	15,4%
Huishoudgrootte (personen)	0 (leeg)	80,0%	20,0%
	1	73,1%	26,9%
	2	66,7%	33,3%
	3	82,6%	17,4%
	>3	67,4%	22,6%
Koop-/huurwoning	Koopwoning	71,0%	29,0%
	Huurwoning	73,1%	26,9%
Type woning	Hoekwoning	60,7%	39,3%
	Tussenwoning	70,2%	29,8%
	Vrijstaand	90,0%	10,0%

Tabel 15: Risicoanalyse deel uitmaken van een serie binnen 200 meter, besmettingen binnen 200 meter ($N=154$)

Variabelen	Onderdeel serie binnen 200 meter (B-waarde)	Besmettingen 200 meter (B-waarde)
Koopwoning (ref. cat.)	-	-
Huurwoning	-2,941*	-1,630
WOZ-waarde €0-200.000 (ref. cat)	-	-
WOZ-waarde €200.000-300.000	-0,186	-4,301*
WOZ-waarde €300.000-400.000	-2,303	-6,408*
WOZ-waarde €400.000-500.000	-2,288	-6,175*
WOZ-waarde meer dan €500.000	-4,744	-10,027*
Hoekwoning (ref. cat.)	-	-
Tussenwoning	2,516*	3,237*
Vrijstaande woning	0,332	-3,419
Flatwoning	-0,532	-2,464
Deur (ref. cat.)	-	-
Raam	0,510	-0,530
Achterzijde (ref. cat.)	-	-
Voorzijde	-1,598	-1,551
Erf (ref. cat.)	-	-
Poort	2,539	0,129
Dak	1,418	-0,927
Wrikken (ref. cat.)	-	-
Boren	3,573*	5,025*
Insluipen	1,907	1,135
Doorzoeken (ref. cat.)	-	-
Bewoners afwezig	-0,797	3,500*
Bewoners aanwezig	1,568	2,883
Sieraden (ref. cat.)	-	-
Pasjes	-4,672*	-5,754*
Elektronica	-2,818	-0,954
Geld	-0,702	2,168

* $p < .05$

Om een risicoanalyse te kunnen doen van welke variabelen het afhangt of een inbraak deel uit maakt van een serie binnen 200 meter, is een logistische regressie noodzakelijk (zie tabel 15 voor de resultaten). Welke variabelen zorgen voor een groter risico op het al dan niet deel uit maken van een serie? Wanneer dit met SPSS wordt uitgevoerd met enkele variabelen die vaker voorkomen, dan blijkt de verklaarde variantie 0,551 oftewel 55,1% te zijn. Er zijn significante verschillen, zo is er een negatief significant resultaat voor huurwoningen ten opzichte van koopwoningen. Dit houdt in dat koopwoningen een significant grotere kans maken om deel uit te maken van een serie dan huurwoningen. Daarnaast maken tussenwoningen een significant grotere kans om deel uit te maken van een serie binnen 200 meter dan hoekwoningen. Een ander significant resultaat is boren ten opzichte van wrikken, boren komt namelijk significant vaker voor. Het laatste significant resultaat is een negatief verband tussen pasjes en sieraden, sieraden worden significant vaker buitgemaakt bij seriematige woninginbraken dan pasjes.

De resultaten uit een andere risicoanalyse om er achter te komen welke variabelen invloed hebben op wel of geen besmettingen binnen 200 meter zijn ook te zien in tabel 15 te zien. het aantal besmettingen tot 200 meter is een lineaire regressie uitgevoerd door middel van SPSS. De verklaarde variantie in dit model bedraagt 0,575 oftewel 57,5%. Net als bij de logistische regressie naar onderdeel uitmaken van een seriematige woninginbraak binnen 200 meter, zijn in de regressie naar wel of niet besmet door een eerdere woninginbraak binnen 200 meter significante resultaten te melden. Bij de WOZ-waarde zijn alle categorieën negatief significant ten opzichte van de referentie categorie, WOZ-waarde tussen de 0 en 200.000 euro. Woningen met een WOZ-waarde tussen de 200.000 en meer dan 500.000 euro lopen een significant kleinere kans om besmet te worden binnen 200 meter dan woningen met een lage WOZ-waarde. Verder is ook in deze analyse te zien dat tussenwoningen een significant hogere kans hebben op besmettingen dan hoekwoningen. Wanneer als modus operandi boren is gebruikt, is er een significant grotere kans dat er besmettingen zullen optreden dan wanneer als modus operandi wrikken zou zijn gebruikt. Daarnaast is een significant verband gevonden tussen bewoners afwezig en doorzoeken, wanneer de bewoners afwezig zijn neemt de kans op besmetting toe.

4. Discussie

In de discussie zal een antwoord worden gegeven op de vraag die in dit onderzoek centraal stond: *Welke type woningen in district Duin- en Bollenstreek van de politieregio Hollands Midden lopen meer risico op herhaald slachtofferschap van woninginbraak in de periode 2005-2008? En welke type woningen in Voorhout lopen meer risico op risicobesmetting?* Daarnaast zal de bruikbaarheid van de alternatieve definitie over risicobesmetting worden besproken, dat risicobesmetting binnen een niet sterk stedelijk gebied vooral plaatsvindt binnen de eerste 2 maanden van een woninginbraak en binnen een cirkel met een straal van 200 meter van de initiële woninginbraak. Hierna zullen de beperkingen van dit onderzoek worden aangestipt met daarbij aanbevelingen voor verder onderzoek.

Resultaten

Bij de beantwoording van de onderzoeksvraag is gebruik gemaakt van gegevens uit BPS van de regio Hollands Midden en gegevens van de gemeente Teylingen. Het percentage *herhaald slachtofferschap* van woninginbraak binnen één jaar in district Duin- en Bollenstreek bedroeg 3,0% van het totaal van 1659 woninginbraken. Wat beduidend lager is dan het gemiddelde wat uit eerdere onderzoeken in andere politieregio's naar voren kwam. Een mogelijke oorzaak hiervan is het ontbreken van sterk stedelijk gebied in de analyse, omdat in dit soort gebieden uit eerder onderzoek is gebleken dat het percentage herhaald slachtofferschap hier hoger ligt. Uit de analyse naar herhaald slachtofferschap kwam verder naar voren dat de herhaald slachtoffersschappen meer plaatsvonden in de plaatsen Hillegom, Katwijk, Lisse en Noordwijk dan in woningen in andere plaatsen van het district. Verder bleek dat de herhaald slachtoffersschappen meer plaatsvonden in vrijstaande woningen en bejaardenwoningen dan in andere type woningen. Het raam bleek het meest gebruikt tijdens het plegen van de herhaalde woninginbraak en de woning werd in de meeste gevallen bereikt via de poort. Om de woning binnen te komen werd bij de herhaalde woninginbraak in veel gevallen gebruik gemaakt van insluipen. In veel gevallen zal het hierbij gaan om insluipingen via de poort. De inbreker nam veelal Dvd-spelers, laptops en Pc's mee. Dit type buit werd meer dan gemiddeld meegenomen uit de woning.

Door een clusteranalyse uit te voeren kan aan de hand van een combinatie van pleegkenmerken een bepaald inbraakprofiel worden opgesteld. Door middel van SPSS zijn er twee verschillende inbraakprofielen gemaakt, met elk hun eigen kenmerken. Woninginbraken die zijn ingedeeld in cluster II maken ruim 2 keer zoveel kans op herhaald slachtofferschap als woninginbraken die zijn ingedeeld in cluster I. Significante kenmerken uit cluster I zijn onder andere binnenkomst via het raam, insluiping en als buit elektronica, geld, pasjes en identiteitspapieren. In cluster II komen woning bereikt via het erf, een breekvoorwerp en valse sleutel als hulpmiddel en binnenkomst via de deur aan de voorzijde, vaker voor dan in cluster I.

Vervolgens is er een analyse uitgevoerd naar *risicobesmetting* aan de hand van gegevens over Voorhout, waarbij ook de eerder genoemde alternatieve hypothese is getoetst. Wat opvalt wanneer naar seriematige inbraken wordt gekeken is dat die bijna allemaal plaatsvinden binnen 200 meter van de initiële woning en het zou zelfs verkleind kunt worden naar 125 meter vanaf de initiële woninginbraak.

Daarnaast is gekeken naar welke woningen voor een groot aantal risicobesmettingen zorgen, uit deze analyse is gekomen dat het binnen een cirkel met een straal van 200 meter vooral

gaat om woningen met een WOZ-waarde van 200.000-300.000 euro en van 400.000-500.00 euro. In deze woningen wonen huishoudens van twee personen of van meer dan drie personen, de woning is in veel gevallen een koopwoning welke gelegen is op een hoek.

Aan de hand van een logistische regressieanalyse is vervolgens geprobeerd om een risicoanalyse te maken van risicobesmettingen, welke woningen lopen meer kans om deel uit te maken van een serie binnen 200 meter en welke woningen lopen meer kans om al dan niet besmet te worden door een andere woninginbraak? Als kanttekening dient hierbij te worden opgemerkt dat het om een relatief kleine dataset gaat, waardoor de kenmerken moeilijk zijn om te voorspellen. Desalniettemin komt uit de regressie naar seriematige woninginbraken naar voren dat koopwoningen hier meer kans op maken dan huurwoningen. Verder blijkt dat tussenwoningen een significant grotere kans maken op een seriematige woninginbraak dan hoekwoningen. Daarnaast blijkt dat boren significant vaker voorkomt ten opzichte van wrikken.

Wanneer gekeken wordt naar de logistische regressieanalyse van het risico op al dan niet besmet worden door een woninginbraak binnen 200 meter, dan valt op dat alle categorieën van WOZ-waardes een negatief significant verband vertonen met de referentie categorie van 0 tot 200.000 euro. Woningen met een WOZ-waarde die hoger ligt dan 200.000 euro lopen een significant kleinere kans om besmet te worden door een woninginbraak binnen 200 meter dan woningen met een WOZ-waarde lager dan 200.000 euro. Uit deze analyse komt net als in de andere regressieanalyse naar voren dat tussenwoningen een significant hogere kans hebben op besmettingen dan hoekwoningen. Daarnaast blijkt boren blijkt een significante indicator te zijn van besmettingen ten opzichte van wrikken.

Alternatieve definitie

In dit onderzoek is de algemene definitie van risicobesmetting uit eerdere onderzoeken, binnen een cirkel met een straal van 300-400 meter binnen de eerste twee maanden van de initiële woninginbraak, gespecificeerd voor niet sterk stedelijk gebied. Hiervoor is een cirkel gebruikt met een straal van 200 meter binnen de eerste twee maanden van de initiële woninginbraak. Deze alternatieve definitie is gericht op sterk tot matig stedelijk gebied, zoals een dorp als Voorhout. Uit het onderzoek blijkt dat de straal vooral uit praktische overwegingen kan worden verkleind naar een straal van 200 meter binnen de eerste maand. In de tweede maand bleken in verhouding veel minder risicobesmettingen plaats te vinden dan in de eerste maand. Met een straal van 300-400 meter kan veel minder aan gerichte preventie worden gedaan. Door de straal te verkleinen naar 200 meter en binnen één maand van de initiële woninginbraak kan door de politie gerichter preventie worden toegepast. De cirkel betreft dan niet een hele woonwijk, maar enkele straten waarin het risico op besmettingen verhoogd is.

Pluspunten

Nieuw aan dit onderzoek is dat het gebruik maakt van gegevens van een sterk tot matig stedelijk gebied en niet zoals eerdere onderzoek is gericht op zeer sterk stedelijk gebied. In Nederland bestaat een groot gebied uit niet sterk stedelijk gebied. Daarom is het goed om ook voor deze gebieden een onderzoek te doen naar herhaald slachtofferschap en risicobesmetting van woninginbraak. Hierdoor kan ook voor deze gebieden aan gerichte preventie worden gedaan, waardoor het aantal woninginbraken zou kunnen afnemen. Daarnaast is het toetsen van een alternatieve hypothese nieuw. De vaak gebruikte definitie van risicobesmetting blijkt op minder

stedelijk gebied minder goed van toepassing te zijn en daarom dient de definitie te worden aangepast. Dit is een nieuw inzicht in het onderzoek naar risicobesmetting.

Een ander pluspunt aan dit onderzoek is dat gebruik is gemaakt van officiële politiecijfers en officiële gemeentelijke gegevens. Organisaties zijn over het algemeen niet direct bereid om deze cijfers ter beschikking te stellen, omdat het hier om vertrouwelijke gegevens gaat. In dit onderzoek is wel van deze cijfers gebruik gemaakt vanwege het feit dat het onderzoek in opdracht van de politie heeft plaatsgevonden. De gemeentelijk cijfers zijn via verzoek van een dergelijke organisatie makkelijker te verkrijgen dan wanneer persoonlijk om deze gegevens wordt gevraagd.

Kanttekeningen

Grootste beperking aan dit onderzoek is de zeldzaamheid van het fenomeen. Doordat herhaald slachtofferschap in dit onderzoek maar 3,0% voorkomt, kan er heel moeilijk iets worden gezegd over dit beperkte aantal in verhouding tot het algemene begrip woninginbraak. Significante en duidelijk uitgesproken resultaten zijn daarom niet te geven, waardoor een duidelijk profiel van welke woningen meer kans lopen op herhaald slachtofferschap niet te geven is. Ditzelfde probleem heeft zich voorgedaan bij het onderzoek naar risicobesmettingen. Deze gegevens zijn gebaseerd op het totaal aantal woninginbraken in Voorhout in de periode 2005-2008 en betroffen niet heel veel woninginbraken. Toch heeft Voorhout in verhouding relatief veel woninginbraken als gekeken wordt naar het aantal huishoudens en inwoners. Het fenomeen risicobesmetting komt wel vaker voor dan herhaald slachtofferschap. Desalniettemin zijn hier de verschillende groepen ook dermate klein dat van uitgesproken significante resultaten helaas geen sprake is.

Waar daarnaast rekening mee dient te worden gehouden is dat het bij het onderzoek naar woninginbraken gaat om delicten die zijn aangegeven bij de politie. Zoals bij de meeste delicten speelt ook bij het specifieke delict woninginbraak het probleem van *dark number*. Niet van alle woninginbraken wordt aangifte gedaan bij de politie. Gevolg hiervan is dat de dataset een vertekend beeld zou kunnen geven. Het *dark number* probleem zal zich vermoedelijk vooral voordoen bij pogingen van woninginbraak, bij woninginbraken waar niets is weggenomen of bij woninginbraken waar onverzekerde goederen zijn meegenomen. Zoals bekend wordt vooral aangifte gedaan van woninginbraak omdat de verzekering hierom vraagt bij het claimen van ontvreemde goederen. Wanneer er niets weg is of de verzekering de goederen niet dekt, zal er minder snel de drang zijn om aangifte te doen van de woninginbraak.

Indien de aangifte wel wordt opgenomen, blijkt de kwaliteit van de aangifte niet altijd even goed te zijn. Hiermee wordt bedoeld dat niet alle stappen van het *format* worden doorlopen. Zo ontbreken wel eens gegevens over type woning of over de *modus operandi*. Probleem hiermee is dat er heel veel *missings* ontstaan, terwijl de gegevens misschien wel voorhanden waren maar niet op de juiste manier zijn ingevuld. Een vertekening van het beeld is hierdoor zeker opgetreden en een verbeterde kwaliteit van de aangifte zou dit onderzoek zeker ten goede komen.

Suggesties voor verder onderzoek

Om meer over dit specifieke onderwerp, herhaald slachtofferschap en risicobesmetting in minder sterk stedelijke gebieden, te weten te komen is het belangrijk om het onderzoek op grotere schaal uit te voeren. Hierbij valt dus niet alleen te denken aan één specifieke plaats of district maar op regionaal niveau of zelfs meerdere regio's. Vanwege de zeldzaamheid van het probleem is het belangrijk om zo groot mogelijke aantallen herhaald slachtofferschap en risicobesmetting te verkrijgen. Wanneer het gebied wordt vergroot, maar de mate van stedelijkheid hetzelfde blijft, kan er misschien meer duidelijk worden over de vraag welke woningen lopen meer risico op herhaald slachtofferschap en risicobesmetting.

5. Aanbevelingen

In dit hoofdstuk zullen voornamelijk aanbevelingen worden genoemd voor de politie, die zich zowel richten op de bestrijding van woninginbraken als op de preventie van woninginbraken. Wanneer woninginbraken in het algemeen preventief worden bestreden zal dit ook effect hebben op het aantal herhaald slachtoffers. Eerst zullen aanbevelingen gedaan worden op de bestrijding, vervolgens op het gebied van preventie aan de hand van het onderzoek naar herhaald slachtofferschap en risicobesmetting.

Het politieproces omtrent woninginbraken start bij de aangifte en daarom is dit ook de eerste aanbeveling. Zoals eerder genoemd kan een hoop informatie uit de aangifte worden gegenereerd, maar feit is wel dat deze informatie dan wel moet worden ingevoerd. In het BedrijfsProcessen Systeem en het huidige BasisVoorziening Handhaving (vernieuwde BPS) zijn verscheidende mogelijkheden om informatie over type woning, verschillende onderdelen van de modus operandi op te nemen. De ervaring leert dat deze mogelijkheden onvoldoende worden toegepast, waardoor waardevolle informatie verloren gaat. Het vergemakkelijken of het verplicht invullen van deze kenmerken is dan ook een aanbeveling.

De politie doet veel om het *dark number* te verkleinen. Zo heeft zij een aangiftebeleid omtrent woninginbraken dat inhoudt dat de politie bij een woninginbraak altijd ter plaatse gaat. Naast het verhogen van de opsporingsindicaties dient dit om de burger het gevoel te geven dat er aandacht wordt besteed aan het probleem, waardoor hopelijk eerder zal overgaan tot aangifte. Deze methode verdient zeker de voorkeur, want hoe meer delicten bij de politie bekend zijn des te beter kan haar beleid hierop worden afgestemd. Waar wel aandacht aan kan worden besteed is aan specifieke doelgroepen als bejaarden. Uit de cijfers blijken bejaarden vaak slachtoffer te worden. Hier kan preventie op worden toegepast; bejaarden kunnen bijvoorbeeld meer voorgelicht worden voor de gevaren van woninginbraak.

Wanneer gekeken wordt naar de opsporing dan blijkt uit gesprekken met verschillende medewerkers dat hier nog verbeterpunten zijn. Vooral de samenwerking tussen de verschillende diensten en de mogelijkheden van deze diensten kan beter. Zo gebeurt het nu wel eens dat de koppeling tussen sporen die zijn gevonden op de plaats delict en het daadwerkelijke opsporingsonderzoek niet vlekkeloos verloopt. De sporen worden niet altijd in het opsporingsonderzoek gebruikt, omdat de database van beschikbare sporen niet (goed) wordt geraadpleegd, waardoor niet het maximale uit de sporen wordt gehaald. Om zoveel mogelijk uit het onderzoek te halen zou het goed zijn om een speciaal Woninginbrakenteam (WIT) in te stellen, die in sommige districten al operationeel is, om zo het specifieke probleem woninginbraken aan te kunnen pakken. In dit soort teams is de kennis en informatie aanwezig om zich volledig te kunnen richten op woninginbraken.

Wat mist bij de bestrijding van woninginbraken is een landelijk overleg tussen de verschillende regio's. In een dergelijk overleg kunnen gegevens over trends en trucs van woninginbraken worden uitgewisseld en kan bovenregionale bendevoering worden gesignaleerd. Op dit moment is zo'n landelijk overleg er niet, terwijl voor andere delicten zoals terreur en overvallen zelfs een coördinator is aangesteld die voor de informatieverzameling en uitwisseling zorgt. Zeker vanwege het feit dat woninginbrekers niet altijd aan een vast gebied gebonden zijn,

maar rondtrekken door verschillende regio's, zou het goed zijn om ook interregionaal gegevens over dit soort daders uit te wisselen.

Na het opsporingstraject te hebben belicht zal er nu aandacht worden besteed aan het preventietraject. Aan de hand van de resultaten kan de preventie zich vooral richten op het verbeteren van de beveiligingsmaatregelen om op deze manier herhaald slachtofferschap te voorkomen. Belangrijk hierbij is dat het niet om lokale beveiliging van het huis gaat, dus alleen op de plaats waar al is ingebroken, maar dat het hele huis extra beveiligd dient te worden. Een goede manier is om dit te doen via de standaarden van het Politie Keurmerk Veilig Wonen. Dit keurmerk zorgt ervoor dat woningen op veel gebieden worden gecontroleerd en indien nodig worden verbeterd.

Hoekwoningen, tussenwoningen en voornamelijk koopwoningen binnen een straal van 200 meter binnen de eerste maand van de initiële woninginbraak lopen meer risico op risicobesmetting, daarom dient de preventie zich op dit soort woningen te richten. Dit kan op verschillende manieren van het traditionele extra surveilleren in een straal van 200 meter tot het verspreiden van folders in dezelfde straal. Daarnaast kan de burger worden ingeschakeld om extra alert te zijn op verdachte personen als hij weet dat er woninginbraken zijn gepleegd in zijn buurt. De burger kan bereikt worden via de lokale media, zoals lokale kranten, radiostations of televisiekanalen of Burgernet. Burgernet is een samenwerkingsverband tussen burgers, gemeente en politie. De politie start na een melding een Burgnetactie op, burgers wordt gevraagd om uit te kijken naar een duidelijk omschreven persoon of voertuig. Wanneer er sprake is van een woninginbraak en er is een signalement van een verdachte bekend, dan kan de politie de hulp van de burger inroepen om naar de desbetreffende persoon uit te kijken. Ook kan het gebruik van billboards in de publieke ruimte helpen om de aandacht te trekken van burgers, om op deze manier de alertheid van de burger te verhogen.

Een nieuw initiatief van de politieregio Utrecht zou een goede manier zijn om de burger te informeren over het fenomeen woninginbraak, waardoor de burger zich bewust wordt van het risico op besmetting. Dit initiatief behelst een website (www.stopdecriminaliteit.nl) waarop op een kaart wordt aangegeven waar woninginbraken zijn gepleegd, wanneer ze zijn gepleegd en op welke manier ze zijn gepleegd. Door zoveel informatie vrij te geven over de woninginbraken kan worden bewerkstelligd dat de burger aan het denken wordt gezet over zijn eigen beveiligingsmaatregelen.

De volgende mogelijkheid die de politie heeft, is dat zij naar de burger kan communiceren dat zij hun goederen kunnen voorzien van materialen die ervoor kunnen zorgen dat de goederen sneller worden terugbezorgd. Voorbeeld hiervan is SelectaDNA. De spullen worden daarbij gemarkeerd met unieke synthetische DNA en microdots. De burger dient de DNA code te registreren, waardoor de politie bij het aantreffen van goederen met SelectaDNA via een database de persoonsgegevens van de rechtmatige eigenaar kan opzoeken. Via stickers kan de burger duidelijk maken dat zijn goederen zijn beveiligd met SelectaDNA en hier zal een preventieve werking vanuit gaan. De dader zal zijn pakkans hoger inschatten als hij goederen meeneemt die voorzien van SelectaDNA, omdat de rechtmatige eigenaar daarmee snel is te achterhalen. Wanneer dit op grote schaal wordt toegepast, bijvoorbeeld in een straat of wijk, zal deze buurt mogelijk minder te maken krijgen met woninginbraken in het algemeen en met herhaling en besmetting van inbraken. De politie kan hierbij een sturende rol hebben.

Literatuurlijst

- Bernasco, W. (2007). Is woninginbraak besmettelijk? *Tijdschrift voor Criminologie*, 49(2), p.137-152.
- Bowers, K.J. & Johnson, S.D. (2005). Domestic Burglary Repeats and Space-Time Clusters: The Dimensions of Risk. *European Journal of Criminology*, 2(1), p.67-92.
- Brantingham, & Brantingham (2008). Notes on the Geometry of Crime. In D. Canter & D. Youngs (Eds.), *Principles of Geographic Offender Profiling*. London: Ashgate Publishing Ltd, p.81-110.
- CBS (2009a). Bevolkingscijfers Duin- en Bollenstreek 2008. Laatst geraadpleegd op 27 april 2009 via <http://statline.cbs.nl/StatWeb/publication/?DM=SLNL&PA=03759NED&D1=0&D2=129-132&D3=402,437,488,587-588,598,752&D4=20-21&VW=T>
- CBS (2009b). Huishoudens Duin- en Bollenstreek 2008. Laatst geraadpleegd op 27 april 2009 via <http://statline.cbs.nl/StatWeb/publication/?DM=SLNL&PA=71486NED&D1=0&D2=0&D3=322,345,380,447-448,454,562&D4=I&VW=T>
- CBS (2009c). Bevolkingscijfers Voorhout 2008. Laatst geraadpleegd op 27 april 2009 via <http://statline.cbs.nl/StatWeb/publication/?DM=SLNL&PA=71899NED&D1=0&D2=521&VW=T>
- CBS (2009d). Huishoudens Voorhout 2008. Laatst geraadpleegd op 27 april 2009 via <http://statline.cbs.nl/StatWeb/publication/?DM=SLNL&PA=71899NED&D1=66&D2=521&VW=T>
- CBS (2009e). Gebieden in Nederland 2009. Laatst geraadpleegd op 28 mei 2009 via <http://statline.cbs.nl/StatWeb/publication/?DM=SLNL&PA=72014ned&D1=50&D2=131,182,210,264,354&HDR=T&STB=G1&VW=T>
- Cohen, L.E. & Felson, M. (1979). Social Change and Crime Rate and Trends: A Routine Activity Approach. *American Sociological Review*, 44(4), p.588-608.
- Cornish, D. & Clarke, R.V. (1986). *The Reasoning Criminal*. New York: Springer-Verlag.
- Daele, S. van, Beken, T. vander & Ruyver, B. de (2008). Rondtrekkende dadergroepen: een empirische toets. *Panopticon*, 28(4), p.25-39.
- Dulk, C.J. den, Stadt, H. van den & Vliegen, J.M. (1992). Een nieuwe maatstaf voor stedelijkheid: de omgevingsadressendichtheid. *Maandstatistiek van de Bevolking*, 40(7), p.14-27.
- Expertisecentrum Woningcriminaliteit (2002). *Kennisdomein Woninginbraak*. Intern op te vragen via politieorganisatie na autorisatie. Laatst geraadpleegd op 25 februari 2009.
- Felson, M. (2003). The Routine Activity Approach as a General Crime Theory. In E. McLaughlin, J. Muncie & G. Hughes (Eds.), *Criminological Perspectives Essential Readings 2nd edition*. London: Sage, p.160-166.

Felson, M. & Clarke, R.V. (1998). Opportunity Makes the Thief. Crime Detection and Prevention Series, Paper 98. Police Research Group. London: Home Office.

Hakkert, A. & Oppenhuis, E. (1996). *Herhaald slachtofferschap. Omvang, verschijningsvormen en mogelijkheden van aanpak*. Den Haag: Ministerie van Justitie.

Hesseling, R.B.P. (1998). *Methode van onderzoek naar herhaald slachtofferschap van woninginbraak*. Den Haag: IKH/WODC.

Hooimeijer, P. & Vliet, M.E. van (2004). *Demografie en leefstijlen: Over migratie, segregatie en leefstijlen*. Den Haag: RMNO.

Johnson, S.D., Bernasco, W., Bowers, K.J., Elffers, H., Ratcliffe, J., Rengert, G. & Townsley, M. (2007). Space-Time Patterns of Risk: A Cross National Assessment of Residential Burglary Victimization. *Journal of Quantitative Criminology*, 23(3), p.201-219.

Johnson, S.D. & Bowers, K.J. (2004). The Burglary as Clue of the Future. The Beginnings of Prospective Hot-Spotting. *European Journal of Criminology*, 1(2), p.237-255.

Lamet, W. & Wittebrood, K. (2009). *Nooit meer dezelfde: Gevolgen van misdrijven voor slachtoffers*. Den Haag: Sociaal en Cultureel Planbureau.

López, M.J.J. (1999). *Literatuuronderzoek ten behoeve van de theoretische onderbouwing van het Kwaliteitsprogramma Veilig Wonen*. Den Haag: Expertisecentrum Woningcriminaliteit.

López, M.J.J. (2001). *Woninginbraak. Aanzet tot een kennisdomein*. Den Haag: Expertisecentrum Woningcriminaliteit.

López, M.J.J. (2007). *Besmettelijke Woninginbraken*. Den Haag: Programmabureau Politie en Wetenschap.

López, M.J.J. & Adriaens, B. (2000). *Inbraakanalyse. De mogelijkheden om met behulp van innovatieve misdaadanalyse tot vernieuwde inzichten te komen*. Den Haag: Expertisecentrum Woningcriminaliteit/Politie Limburg-Zuid.

Malczewski, J. & Poetz, A. (2005). Residential Burglaries and Neighborhood Socioeconomic Context in London, Ontario: Global and Local Regression Analysis. *Professional Geographer*, 57(4), p.516-529.

Polvi, N., Looman, T., Humphries, C. & Pease K. (1991). The Time Course of Repeat Burglary Victimization. *British Journal of Criminology*, 31(4), p.411-414.

Poot, C. de, Luykx, F., Elffers, H., Dudink, C. (2005). Hier wonen en daar plegen? Sociale grenzen en locatiekeuze. *Tijdschrift voor Criminologie*, 47(3), p.255-268.

Ratcliffe, J. & McCullagh, M. (1999). Burglary, victimisation and social deprivation. *Crime prevention and community safety: an international journal*, 1(2), p.37-46.

Reynald, D., Averdijk, M., Elffers, H., Bernasco, W. (2006). *Do social barriers affect urban crime trips? The effects of ethnic and socio-economic neighbourhood compositions on the flow of crime in The Hague, The Netherlands*. Rapport NSCR-2006-4. Leiden: NSCR.

- Sampson, R.J., Groves, W.B. (1989). Community Structure and Crime: Testing Social-disorganization Theory. *The American Journal of Sociology*, 94(4), p.774-802.
- Shaw, M., Pease, K. (2000). *Research on repeat victimization in Scotland: final report*. Edinburgh: The Scottish Executive Central Research Unit.
- Simon, C. (2006). *Thuis op het platteland*. Den Haag: Sociaal Cultureel Planbureau.
- Tseloni, A. & Pease, K. (2003). Repeat Personal Victimization. 'Boosts' or 'Flags'? *British Journal of Criminology*, 43(1), p.196-212.
- Wikström, P.-O.H. (1991). *Urban Crime, Criminals and Victims: The Swedish Experience in an Anglo-American Comparative Perspective*. New York: Springer-Verlag.
- Wilsem, J. van. (2001). Verschillen in slachtofferschap van criminaliteit tussen 27 landen. Een toetsing van sociologische verklaringen op macro-niveau. *Tijdschrift voor Criminologie*, 43(2), p.158-180.
- Wetboek van Strafrecht (2007). *Kluwer Collegebundel Publiekrecht 2007-2008*. Deventer: Kluwer.